

Vydavateľ:

PPA – ATIS

Dobrovičova 12
815 26 Bratislava 1

Telefónne a faxové čísla:

Telefón: 02 / 58 24 32 63

Fax: 02 / 53 41 81 51

e-mail: atis@apa.sk

ATIS na INTERNETE

<http://www.apa.sk>

© PPA, Bratislava

ISBN 80-969455-9-9

V roku 2005 mali poľnohospodári nižšie príjmy

Európsky štatistický úrad EUROSTAT vo februári zverejnil 2. odhad reálnych príjmov v prepočte na pracovníka v agrárnom sektore členských krajín. Reálne príjmy v EÚ sa odhadujú o 5,6 % nižšie ako v roku 2004. Za Slovensko je odhad reálnych príjmov za rok 2005 nižší až o 10,6 %. Horšie výsledky vykazuje iba Portugalsko (-12,0 %) a Bulharsko (-19,7 %), ktoré sa pripravuje na vstup do EÚ. Tesne za Slovenskom je Španielsko a Taliansko s očakávaným príjmom nižším o 10,3 %. Dopad na príjem v agrosektore týchto krajín mali najmä extrémne horúčavy v roku 2005.

Pokles tržieb za poľnohospodárske produkty v EÚ v porovnaní s rokom 2004 sa odhaduje na úrovni -4,8 %, z toho za rastlinné produkty -8,0 % a za živočíšne produkty -1,3 %. Na tomto vývoji sa podieľala najmä nižšia úroda olejnin (-16,0 %), obilnín (-11,1 %) a vína (-10,1 %). Na menších tržbách za živočíšne komodity sa podieľali najmä nižšie realizačné ceny (v priemere -1,2 %), pričom najvýraznejší pokles cien sa eviduje pri vajciach (-9,9 %) a hydine (-3,0 %).

Tržby za obilniny menšie o 5 mld. Sk

Ani na Slovensku nie je situácia príliš odlišná. Na znížení reálnych príjmov sa najviac podieľali výsledky dosiahnuté pri predaji rastlinných komodít. Tržby z predaja hlavných poľnohospodárskych komodít budú nižšie ako v roku 2004 asi o 15,0 %. Plochy, na ktorých sa produkovali hlavné rastlinné komodity, sa v porovnaní s rokom 2004 (okrem konzumných zemiakov) výrazne nezmenili. Na vývoji cien sa prejavoval vplyv vysokých zásob z nadpriemernej úrody v roku 2004. Na podstatne nižších tržbách za obilniny sa podpísali nižšie hektárové úrody a hlavne nižšia realizačná cena v priemere až o 28,9 %. Odhadujeme, že na Slovensku v roku 2005 klesli tržby poľnohospodárov za obilniny v porovnaní s rokom 2004 asi o 5 mld. Sk.

Klesajúce počty hospodárskych zvierat a tým aj produkcia spôsobili, že tržby napriek rastu cien za hovädzí dobytok, ošípané a mlieko boli v roku 2005 nižšie asi o 2,7 %. Na nižších tržbách sa najviac podieľal výpadok produkcie jatočných ošípaných v množstve takmer 28 tis. ton, čo predstavuje pokles tržieb o približne 700 mil. Sk (-13,0 %). Podobne ako v EÚ ceny hydiny spolu klesli v priemere o 3,7 percenta, ale ceny vajec sa znížili až o 18,4 %. Zo živočíšnych komodít sa najviac zvýšili tržby za mlieko vďaka nárastu produkcie, ako aj ceny. Tržby za mlieko boli podľa našich prepočtov v roku 2005 o 626 mil. Sk vyššie ako v roku 2004.

Nízka produkcia ošípaných a hovädzieho dobytku zvyšuje nároky na dovozy mäsa, ktoré je možné vyprodukovať doma. Zhoršuje sa bilancia zahraničného obchodu s mäsom, pričom by sa naopak, mohli čiastočne znížiť problémy s nadprodukciou obilnín.

ATIS zavŕšil 10 rokov pravidelného vydávania cenového spravodajstva

Rok 2005 bol v histórii Agrárnych trhových informácií Slovenska výročným. Od roku 1996 ATIS pravidelne monitoruje vývoj cien na slovenskom trhu, spolupracuje so zahraničnými inštitúciami a pravidelne vydáva cenové spravodajstvá, najprv pod hlavičkou Výskumného ústavu ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva a od druhého polroku 2004 v rámci štruktúry Pôdohospodárskej platobnej agentúry.

Nakoniec sa chcem poďakovať všetkým, ktorí stáli pri zrode ATIS, pomáhali pri jeho rozvoji a respondentom za dlhoročnú spoluprácu pri poskytovaní údajov o cenách. Zvlášť chcem poďakovať kolegom, ktorí pre širokú verejnosť pravidelne pripravujú informácie o cenách.

Ing. Ladislav Hána
riaditeľ odboru ATIS

Trh s obilninami, kukuricou a olejninami v roku 2005

Prebytky obilnín a kukurice

Takmer všetky obilné sklady v Európe boli v roku 2005 plné obilnín, obchod s nimi sa takmer nehýbal a ceny rapídne klesli. Všetky krajiny hľadali spôsoby, ako sa prebytkov obilnín čo najskôr zbaviť.

K 31. 5. 2005 nakúpila Pôdohospodárska platobná agentúra (PPA) po počiatočných problémoch s financovaním nákupu spolu 411 tis. t zrnín (z toho 148 tis. t pšenice, 64 tis. t jačmeňa a takmer 200 tis. t kukurice). V roku 2005 sa po prvýkrát začali z intervenčných skladov Slovenskej republiky predávať obilniny. K 31. 12. 2005 PPA predala obilniny určené na export do tretích krajín v celkovom množstve 212 tis. t (148 tis.

ton pšenice a 64 tis. t jačmeňa). Predaj obilnín bol komplikovaný, pretože Slovensko nemá priamy prístup k morským prístavam. Najväčšie problémy boli s predajom kukurice, ktorá bola nakúpená ešte v predchádzajúcom hospodárskom roku a do konca roka 2005 bola verejná súťaž na jej predaj do Španielska neúspešná.

Od 1. 11. 2005 do 31. 12. 2005 PPA dostala ponuky na intervenčný nákup obilnín v celkovom množstve 377 tis. ton (89 tis. t pšenice, 32 tis. ton jačmeňa a 255 tis. t kukurice). Z ponúknutého množstva PPA prevzala do konca roka 2005 spolu 52 tis. t obilnín (z toho 16 tis. t pšenice, 7 tis. ton jačmeňa a 29 tis. t kukurice).

Obilniny a repka dozrievali naraz

V najjužnejších regiónoch západného Slovenska poľnohospodári začali zberať ozimný jačmeň a niektoré skoré odrody pšenice a repky v prvom júlovom týždni. Každoročne dozrieva repka prvá, ale v roku 2005 dozrievala pomalšie ako inokedy, a tak sa jej zber prekrýval so žatvou hustosiatych

obilnín. Stav porastov naznačoval dobrú úrodu obilnín a repky, ale nepriaznivé počasie od konca 27. týždňa 2005 neumožňovalo poľnohospodárom vyjsť s kombajnmi do polí. Dlhodobé daždivé počasie spôsobilo zníženie kvality vyprodukovaných obilnín.

Prudké zlepšenie aktívnej obchodnej bilancie s obilninami

Za prvých 11 mesiacov roka 2005 sa zo Slovenska vyviezli obilniny v hodnote 2,693 mld. Sk. Kladné saldo zahraničného obchodu s obilninami sa do konca novembra 2005 v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2004 medziročne zvýšilo o 1,208 mld. Sk. Hlavný podiel na výraznom

zlepšení obchodnej bilancie mal nárast vývozu pšenice, ktorého hodnota sa medziročne zvýšila o 1,053 mld. Sk. Naopak, kladné saldo zahraničného obchodu so slnečnicou sa za 11 mesiacov roka 2005 medziročne znížilo o 277 mil. Sk.

Zahraničný obchod s obilninami

v tis. Sk

Komodita	Dovoz		Vývoz		Saldo	
	2004	2005*	2004	2005*	2004	2005*
Pšenica	108 220	212 568	369 627	1 418 734	261 407	1 206 166
Raž	7 026	4 078	13 118	126 579	6 092	122 501
Jačmeň	64 710	20 456	333 450	451 915	268 740	431 459
Ovos	148	115	33 432	11 782	33 284	11 667
Kukurica	386 291	486 950	625 928	641 206	239 637	154 256
Hlavné zrniny spolu	566 395	724 167	1 375 555	2 650 216	809 160	1 926 049
Ryža	423 004	405 913	41 098	24 949	-381 906	-380 964
Cirok	2 370	3 056	929	4 040	-1 441	984
Ostatné obilniny	3 037	4 961	17 848	13 578	14 811	8 617
Spolu	994 806	1 138 097	1 435 430	2 692 783	440 624	1 554 686

Zahraničný obchod s olejninami

v tis. Sk

Komodita	Dovoz		Vývoz		Saldo	
	2004	2005*	2004	2005*	2004	2005*
Ľan	1 813	3 535	20 446	19 551	18 633	16 016
Repka	36 279	57 665	631 465	597 658	595 186	539 993
Slnečnica	170 107	206 260	1 170 985	805 857	1 000 878	599 597
Ostatné olejniný (1207)	88 977	75 231	42 215	32 321	-46 762	-42 910

Zdroj: CR SR, ŠÚ SR, prepočet PPA – ATIS, * údaje za prvých 11 mesiacov 2005

Hektárová úroda zrnín medziročne klesla o 16 %

Zberové plochy zrnín boli na Slovensku v roku 2005 (vrátane kukurice) nižšie o 2,3 % resp. o 19 tis. ha ako v roku 2004, pričom zaberali plochy 797 tis. ha. Najväčší pokles plôch bol pri jačmeni (-16 tis. ha) a pri raži (-8 tis. ha). Kukurica sa zozberala z plochy 151,7 tis. ha, čo predstavovalo 2,6 percentný nárast plôch (3,9 tis. ha) oproti roku 2004.

Produkcia zrnín bola v roku 2005 o 129 tis. ton nižšia (-3,4 %) ako v roku 2004 a dosiahla úroveň

Bilancia zrnín a olejnín na Slovensku

Plodina		Zberová plocha	Hektárová úroda	Produkcia
		tis. ha	t/ha	tis. t
Pšenica	2004	367,8	4,80	1 764,8
	2005*	375,4	4,53	1 700,5
	Vývoj v %	2,1	-5,6	-3,6
Jačmeň	2004	222,0	4,13	915,9
	2005*	205,9	3,88	798,9
	Vývoj v %	-7,3	-6,1	-12,8
Raž	2004	32,5	3,83	124,3
	2005*	24,5	3,06	75,0
	Vývoj v %	-24,6	-20,1	-39,7
Kukurica	2004	147,8	5,83	862,4
	2005*	151,7	6,49	984,2
	Vývoj v %	2,6	11,3	14,1
Zrniny spolu**	2004	815,5	4,65	3 793,1
	2005*	796,5	3,90	3 664,0
	Vývoj v %	-2,3	-16,1	-3,4
Repka	2004	91,5	2,87	262,7
	2005*	107,4	2,33	250,2
	Vývoj v %	17,4	-18,8	-4,8
Slničnica	2004	90,0	2,18	196,4
	2005*	91,7	2,23	204,7
	Vývoj v %	1,9	2,3	4,2

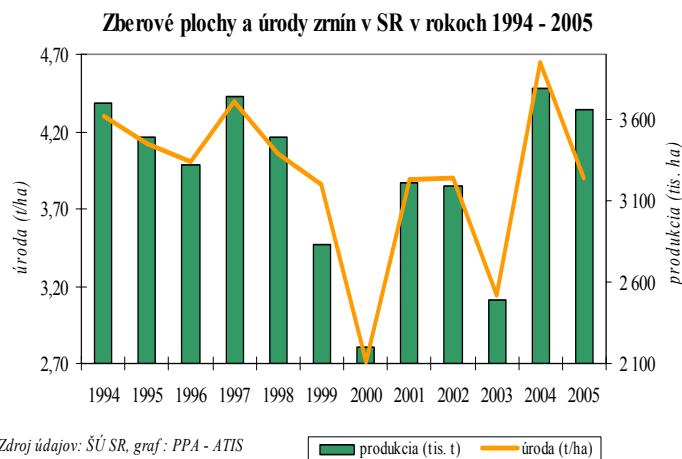
Zdroj: ŠÚ SR, VÚEPP – Situačná a výhľadová správa – Obilniny

Pozn.: * prognóza VÚEPP, ** vrátane ovsa, kukurice a ostatných obilnín

3,7 mil. ton. Na uvedenom poklese produkcie sa podieľajú okrem nižšej hektárovej úrody pri všetkých druhoch obilnín aj medziročne menšie zberové plochy (okrem pšenice). Najväčší vplyv na zníženie produkcie zrnín mal pokles produkcie jačmeňa (-12,8 %). Z celkovej produkcie zrnín pripadalo: 1,7 mil. t na pšenicu, 799 tis. t na jačmeň, 75 tis. t na raž a 984 tis. t na kukuricu. Napriek tomu, že pšenica bola zasiata na výmere o 7,6 tis. ha väčšej ako v roku 2004, jej produkcia bola nižšia o 64,3 tis. ton. Opačná situácia bola pri kukurici, jej produkcia medziročne vzrástla o 121,8 tis. ton (14,1 percenta).

Hektárové úrody zrnín boli v roku 2005 o 16,1 % (-0,75 t/ha) nižšie ako v roku 2004. Zrnín sa urodilo v priemere 3,90 t/ha, kým vlani to bolo až 4,65 t/ha. Priemerné hektárové výnosy sa medziročne znížili: pri pšenici zo 4,80 na 4,53 t/ha, (-0,27 t/ha) pri jačmeni zo 4,13 na 3,88 t/ha (-0,25 t/ha) a pri raži z 3,83 na 3,06 t/ha (-0,77 t/ha). Medziročný nárast hektárových úrod bol iba pri kukurici. Priemerná úroda kukurice v roku 2005 vzrástla oproti roku 2004 z 5,83 na 6,49 t/ha.

Ani väčšia zberová plocha repky nezaručila vyššiu produkciu

2004 o 4,2 % (8,3 tis. ton) a dosiahla úroveň 204,7 tis. ton.

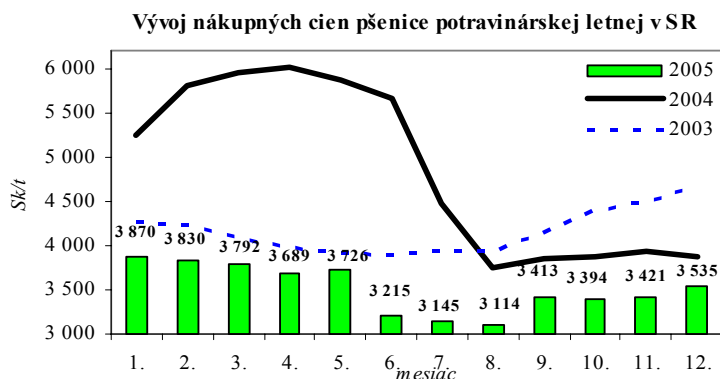
Napriek tomu, že sa v roku 2005 zvýšili zberové plochy **repky** o 17,4 % (z 91,5 na 107,4 tis. ha), celková produkcia klesla o 12,5 tis. t (-4,8 %). Na tomto medziročnom poklese produkcie repky z 262,7 na 250,2 tis. ton sa podieľali nižšie hektárové úrody (-18,8 percenta).

Slničnica bola pozbieraná z plochy 91,7 tis. ha, resp. o 1,9 % väčšej ako v roku 2004. Priemerná hektárová úroda slnečnice sa medziročne zvýšila z 2,18 na 2,23 t/ha a oproti roku 2004 bola vyššia o 2,3 %. Produkcia slnečnice v roku 2005 prevýšila produkciu roka

Nižšie ceny obilnín

V prvom polroku 2005 boli priemerné nákupné ceny obilnín oproti porovnateľnému obdobiu 2004 výrazne nižšie, v roku 2004 boli však neprimerane vysoké ceny obilnín ako dôsledok nízkej produkcie. V porovnaní s prvým polrokom 2003 bol medziročný pokles cien nižší, nepresia-

hol 20,0 %. V dôsledku vysokej produkcie a nadmerných zásob obilnín nielen na Slovensku, ale aj v celej Európe klesli v druhom polroku 2005 priemerné nákupné ceny obilnín okrem pšenice potravinárskej pod úroveň 3 000,- Sk/t a do konca roka sa už nezotavili.

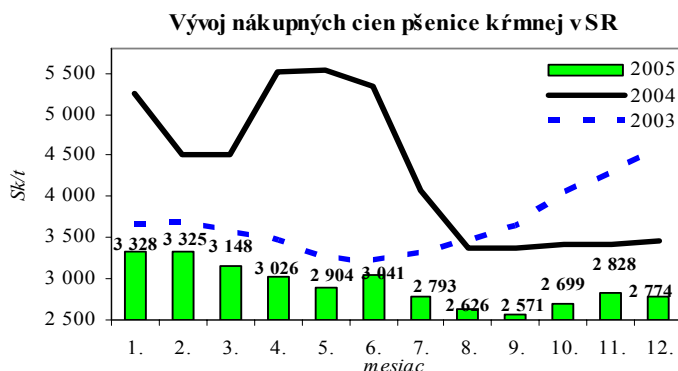
Priemerná nákupná cena (NC) pšenice potravinárskej za rok 2005 zaznamenala oproti roku 2004 pokles o 30,2 % (-1 494,- Sk/t) a dosiahla tak úroveň 3 458,- Sk/t. Najväčší, až 43,1-percentný medziročný rozdiel (-2 435,- Sk/t) nákupnej ceny sme zaznamenali v júni 2005. Spracovatelia nakupovali pšenicu na potravinárske účely za najvyššiu NC na začiatku roka.

Oslabením z 3 832,- Sk/t v roku 2004 na 3 146,- Sk/t za rok 2005

zaznamenala priemerná NC raže potravinárskej pokles o 17,9 % (-686,- Sk/t).

Priemerná nákupná cena pšenice krmnej v roku 2005 bola na úrovni 2 906,- Sk/t a medziročne oslabilá až o 29,0 % (-1 187,- Sk/t). V roku 2005 bola najlacnejšia pšenica na krmné účely v septembri, vtedy ju producenti predávali v priemere iba po 2 571,- Sk/t.

Priemerná nákupná cena jačmeňa krmneho za rok 2005 medziročne klesla o 25,9 % (z 3 946,- Sk/t v roku 2004 na úroveň iba 2 924,- Sk/t). Najnižšie nákupné ceny (2 574,- Sk/t) boli v septembri.

Nákupné ceny obilnín od producentov

Sk/t

mesiac	Pšenica potravinárska			Raž potravinárska			Pšenica krmna			Jačmeň krmny		
	2004	2005	Vývoj (%)	2004	2005	Vývoj (%)	2004	2005	Vývoj (%)	2004	2005	Vývoj (%)
1.	5 244	3 870	-26,2	-	3 647	-	5 264	3 328	-36,8	4 805	3 341	-30,5
2.	5 810	3 830	-34,1	-	3 556	-	4 513	3 325	-26,3	4 255	3 272	-23,1
3.	5 955	3 792	-36,3	4 422	3 547	-19,8	4 500	3 148	-30,0	4 039	3 300	-18,3
4.	6 004	3 689	-38,6	4 500	3 508	-22,0	5 513	3 026	-45,1	4 396	3 255	-25,9
5.	5 878	3 726	-36,6	-	3 415	-	5 544	2 904	-47,6	4 439	3 251	-26,8
6.	5 650	3 215	-43,1	4 407	2 704	-38,6	5 334	3 041	-43,0	4 406	2 942	-33,2
7.	4 479	3 145	-29,8	4 120	2 631	-36,1	4 084	2 793	-31,6	3 978	3 041	-23,6
8.	3 753	3 114	-17,0	3 708	2 614	-29,5	3 375	2 626	-22,2	3 348	2 703	-19,2
9.	3 860	3 413	-11,6	3 618	2 640	-27,0	3 383	2 571	-24,0	3 380	2 574	-23,8
10.	3 882	3 394	-12,6	3 643	2 644	-27,4	3 411	2 699	-20,9	3 365	2 745	-18,4
11.	3 931	3 421	-13,0	3 580	2 935	-18,0	3 427	2 828	-17,5	3 313	2 820	-14,9
12.	3 867	3 535	-8,6	3 380	2 791	-17,4	3 469	2 774	-20,1	3 427	2 863	-16,5
priem. roka	4 953	3 458	-30,2	3 832	3 146	-17,9	4 093	2 906	-29,0	3 946	2 924	-25,9

Zdroj: PPA – ATIS

Pád cien kukurice

Nákupné ceny kukurice kŕmnej Sk/t

mesiac	2004	2005	Vývoj (%)
1.	4 986	3 458	-30,7
2.	5 021	3 406	-32,2
3.	4 510	3 359	-25,5
4.	5 510	3 393	-38,4
5.	5 678	3 281	-42,2
6.	5 218	3 367	-35,5
7.	5 511	3 570	-35,2
8.	5 134	3 319	-35,3
9.	5 599	3 388	-39,5
10.	3 499	3 048	-12,9
11.	3 419	3 012	-11,9
12.	3 421	3 016	-11,8
priem. roka	4 787	3 281	-31,5

Zdroj: PPA – ATIS

Počas prvých deviatich mesiacov roka 2005 boli priemerné nákupné ceny kukurice kŕmnej oproti rovnakému obdobiu 2004 pomerne nízke a medziročné oslabenie cien predstavovalo 25,5 až 42,2 %. Priemerná nákupná cena kukurice medziročne klesla o 1 506,- Sk/t resp. o 31,5 % (z 4 787,- Sk/t v roku 2004 na úroveň iba 3 281,- Sk/t). Zatiaľ čo v máji bolo medziročné oslabenie ceny kukurice najvyššie (-42,2 %), v decembri 2005 bol medziročný rozdiel cien najnižší (-11,8 %). Za najvyššiu cenu t.j. po 3 570,- Sk/t, nakupovali obchodníci a spracovatelia kukuricu na kŕmne účely v júli. Naopak, najnižšie nákupné ceny kukurice od producentov boli až koncom roka 2005, kedy sa predávala v priemere o takmer 12,0 % lacnejšie ako v rovnakom období roka 2004.

Medziročné oslabenie ceny repky

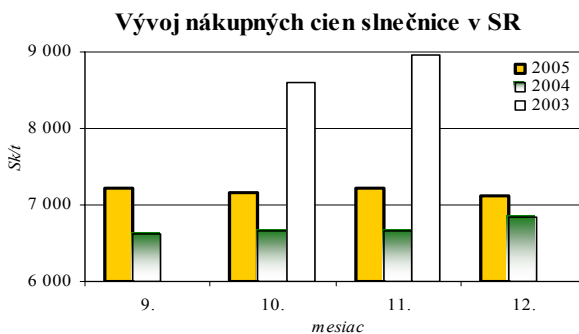
V roku 2005 priemerná nákupná cena **repky** oslabením ceny o 17,0 % (-1 364,- Sk/t) medziročne klesla z 8 045,- Sk/t v roku 2004 a dostala sa na úroveň iba 6 681,- Sk/t. Najvyšší medziročný pokles NC repky (-24,7 %) t. j. o 1 964,- Sk/t sme zaznamenali v novembri. V tom období obchodníci a spracovatelia nakupovali repku za najvýhodnejšiu cenu (po 6 000,- Sk/t). Naopak, v júli bola NC repky najvyššia a od producentov sa 1 tona predávala v priemere po 6 657,- Sk. Na

rozdiel od vývoja NC obilnín, kukurice a repky, ceny **snečnice** v roku 2005 posilňovali. Priemerná nákupná cena snečnice za rok 2005 medziročne vzrástla o 4,5 % (z 6 746,- Sk/t v roku 2004 na úroveň 7 049,- Sk/t), čo predstavuje nárast ceny o 303,- Sk/t. Najvyššiu priemernú NC (7 230,- Sk/t), mala snečnica v novembri, naopak, najnižšie nákupné ceny (7 000,- Sk/t) boli v júli a auguste.

Nákupné ceny repky a snečnice Sk/t

mesiac	Repka			Snečnica		
	2004	2005	Vývoj (%)	2004	2005	Vývoj (%)
7.	8 369	6 657	-20,5	-	7 000	-
8.	7 997	6 650	-16,8	-	7 000	-
9.	7 761	6 507	-16,2	6 620	7 226	9,2
10.	7 956	6 432	-19,2	6 660	7 158	7,5
11.	7 964	6 000	-24,7	6 656	7 230	8,6
12.	7 957	6 458	-18,8	6 835	7 122	4,2
priem. roka	8 045	6 681	-17,0	6 746	7 049	4,5

Zdroj: PPA – ATIS

Očakávaný vývoj v roku 2006

Na základe bilancií očakávame, že v roku 2006 bude prebytok obilnín v SR aj v Európe. V roku 2006 bude ponuka i naďalej prevyšovať dopyt. Riešením problematiky s nadbytkom kukurice by mohlo byť jej využitie na zvýšenie produkcie bravčového mäsa alebo ako obnoviteľný zdroj energie na výrobu bioetanolu. Extrémne suchá jeseň sa podpísala pod nedostatočný vývin pšenice, čo sa v prípade tejto obilniny prejavilo jej slabšou kondíciou. Na úrodu obilnín v roku 2006 budú negatívne vplývať nadbytočné zrážky a premnoženie hrabošov na juhu Slovenska. Odhaduje sa, že až 15 - 20 % porastov ozimnej pšenice a repky mohli poškodiť tuhé mrazy. Nákupné ceny obilnín, kukurice a repky sa aj v roku 2006 pravdepodobne naďalej udržia na nízkej úrovni.

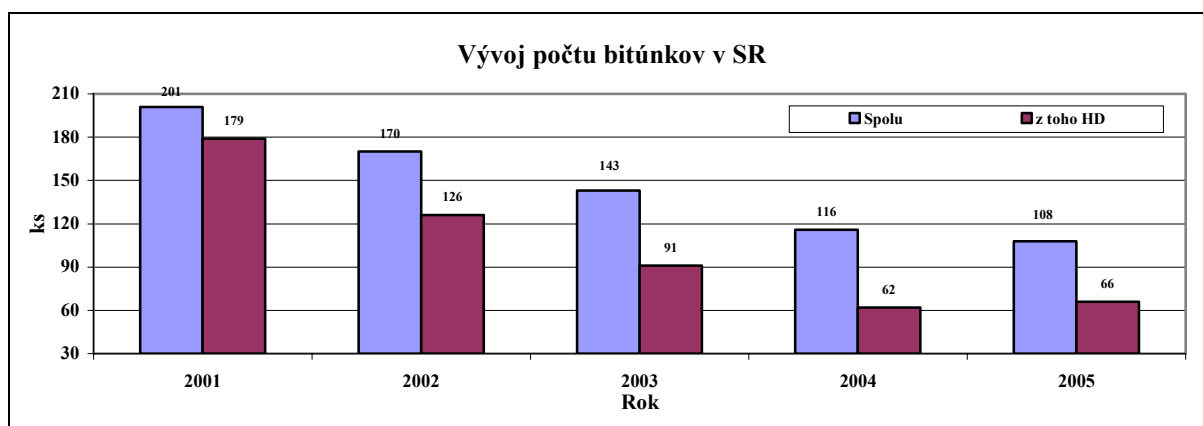
Trh s jatočným dobytkom a mäsom v roku 2005

Slovenský trh s jatočným hovädzím dobytkom bol počas minulého roka ovplyvňovaný najmä situáciou na trhu v EÚ.

Rastúce požiadavky v oblasti veterinárnej, evidencie zvierat a klasifikácie dobytká, označovania mäsa a zvyšovania hygienických štandardov na bitúňkoch spôsobujú zvyšovanie nákladov spracovateľov, čo vyvoláva tlak na znižovanie nákupných cien. Spracovatelia nemali príliš veľa možností akumulovať dostatok finančných prostriedkov potrebných na splnenie všetkých týchto požiadaviek. Do-

chádza tak k neustálej redukcii počtu bitúnkov. Klesajúci počet zabitých zvierat mal vplyv na ekonomiku prevádzky bitúnku. Niektoré podniky prehodnotili náklady na prevádzku bitúnkov a rozhodli sa neinvestovať finančné prostriedky do nevyhovujúcich bitúnkov.

Celkový počet bitúnkov na Slovensku sa znížil na 108. Počet bitúnkov schválených pre hovädzí dobytok klesol od roku 2001 zo 179 na 62 ku koncu roka 2004. V minulom roku pribudli štyri prevádzky pre HD.

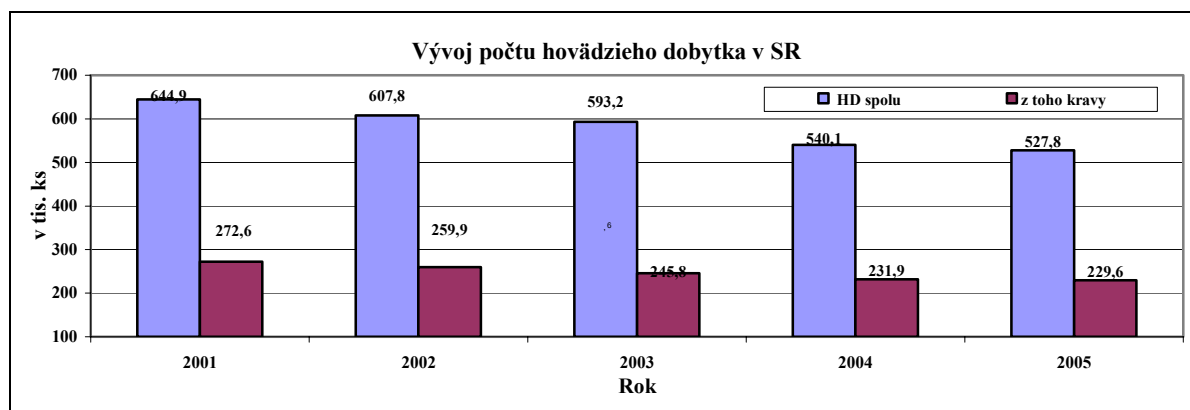
Zdroj: ŠVPS SR

Trend znižovania počtu dobytká sa zmiernil

Vo vývoji počtu hovädzieho dobytká sa spomalil úbytok. Ku koncu roka 2005 klesol počet hovädzieho dobytká spolu na 527,8 tis. ks, čo je v porovnaní s decembrom 2004 mierne zníženie o 2,3 % (-12,3 tis. ks). Počet kráv sa znížil iba o 1,0 % a dosiahol ku koncu minulého roka spolu 229,6 tis. ks (-2,3 tis. ks). Na konci decembra 2005 sa počet dojčiacich kráv stabilizoval na 28,9 tis. ks, to je na

úrovni roka 2004. Percentuálne najväčší pokles v množstve dobytká (-8,8 %) sa zaznamenal pri jatočnom hovädzom dobytku, kde v porovnaní s rokom 2004 ubudlo 5 tis. ks.

Celkový počet hovädzieho dobytká na Slovensku v porovnaní s rokom 1989 klesol ku koncu roka 2005 už o takmer 1,1 mil. ks. Počas roka 2006 by sa počty hovädzieho dobytká mohli stabilizovať.

Zdroj: ŠÚ SR

Vývoj predaja jatočného HD

	2002	2003	2004	2005	2003/2002	2004/2003	2005/2004
	v tis. ks				Vývoj v %		
Býky	55,4	44,6	50,5	42,3	-19,5	13,2	-16,2
Kravy	61,4	68,0	65,6	56,0	10,7	-3,5	-14,6
Jalovice	19,8	20,2	23,2	14,5	2,0	14,9	-37,5
Teľatá	29,9	30,3	33,0	25,5	1,3	8,9	-22,7
HD spolu	137,0	133,1	139,4	112,8	-2,8	4,7	-19,1

Zdroj: ŠÚ SR

Celkový predaj jatočného hovädzieho dobytká v minulom roku dosiahol najnižšiu úroveň za posledných päť rokov a v porovnaní s rokom 2004 sa znížil až o 19,1 % s počtom 112,8 tis. ks (53,2 tis. t). Pokles predaja bol zaznamenaný vo všetkých kategóriách dobytká. Najväčší percentuálny prepád nákupu

bol pri jatočných jaloviciach (37,5 %) s celkovým predaným množstvom 14,5 tis. ks (5,5 tis. t) v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Výrazne sa tiež znížil predaj jatočných teliat (22,7 %). Tieto čísla dávajú predpoklad, že v roku 2006 sa môže zastaviť pokles celkového počtu dobytká.

Výrazný nárast nákupných cien jatočného dobytká

Vstupom Slovenska do Európskej únie v roku 2004 došlo k významnému rozšíreniu trhu, čo malo za následok zvýšenie konkurencie a následne aj zvyšovanie cien jatočného dobytká. Nákupné ceny jatočného hovädzieho dobytká v roku 2005 vzrástli oproti roku 2004 pri všetkých kategóriách a počas

celého roka prekročili úroveň predchádzajúceho roka. Priemerná cena sa najviac zvýšila pri teľatách (23,4 %) a kravách (19,5 %). Oproti roku 2004 stúpala aj nákupná cena býkov (9,6 %) a jalovic (12,7 %). Vývoj cien jednotlivých druhov hovädzieho dobytká bol diferencovaný.

Vývoj priemerných nákupných cien jatočného HD

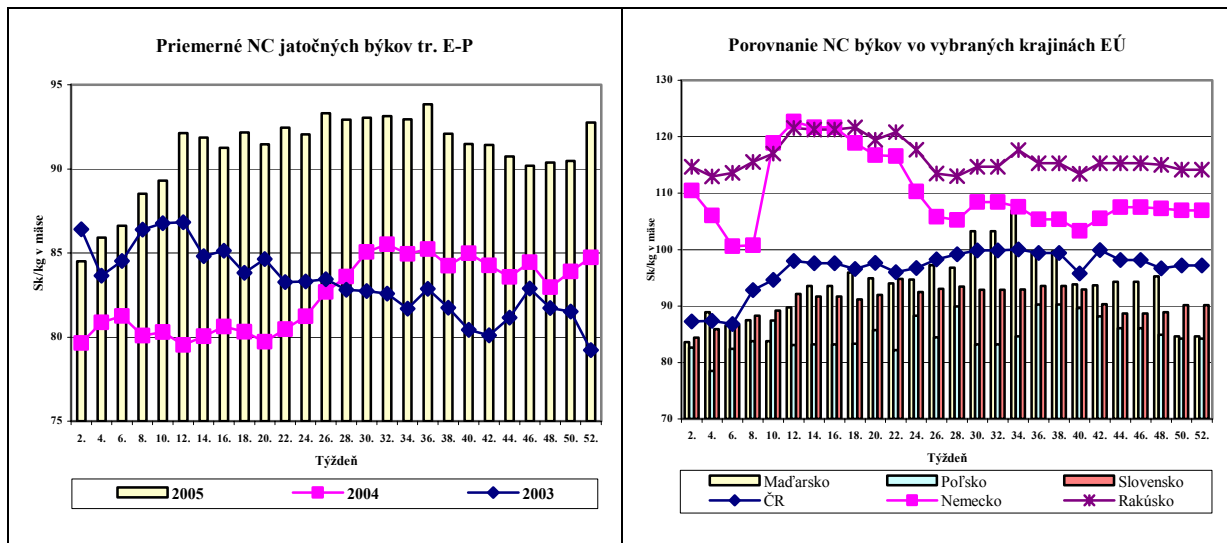
	2002	2003	2004	2005	2003/2002	2004/2003	2005/2004
	Sk/kg živej hmotnosti				Vývoj v %		
Býky E-P	46,41	45,80	45,45	49,80	-1,3	-0,8	9,6
Kravy E-P	25,43	23,36	26,73	31,94	-8,1	14,4	19,5
Jalovice E-P	33,72	31,30	30,34	34,18	-7,2	-3,1	12,7
Teľatá	48,69	42,14	48,06	59,31	-13,5	14,0	23,4

Zdroj: PPA - ATIS

Vplyv slabšieho dopytu po býkoch na začiatku roka 2005 sa prejavil na minimálnej nákupnej cene býkov tr. E-P v 2. týždni (81,51 Sk/kg j. hm.). Počas prvého kvartálu cena prudko stúpala až do 12. týždňa. Potom sa až do konca roka držala v rozmedzí 90,- až 93,- Sk/kg j. hm. Maximálnu výšku dosiahla v 36. týždni (93,93 Sk/kg j. hm.). Podobne ako pri býkoch aj pri kravách cena narastala od začiatku roka až do 16. týždňa. Medzi 16. až 38. týždňom sa nákupná cena pohybovala od 65,- do 67,- Sk/kg j. hm. V tomto období (26. týždeň) bola zaznamenaná maximálna úroveň ceny (67,49 Sk/kg j. hm.). Počas posledného kvartálu nákupná cena prudko osla-

bovala, pričom v 48. týždni dosiahla minimum (56,50 Sk/kg j. hm.). Pri jatočných jaloviciach mala cena tradične nevyrovnaný vývoj s veľkými výkyvmi. Najnižšiu hodnotu dosiahla v 12. týždni (56,18 Sk/kg j. hm.) a najvyššiu v 18. týždni (72,36 Sk/kg j. hm.).

Napriek tomu, že nákupné ceny jatočného dobytká výrazne prekročili úroveň roka 2004, stále sú hlboko pod priemerom EÚ. Priemerná nákupná cena najviac zaostáva za priemerom EÚ pri jaloviciach a to až o 40,8 %. Pri býkoch je priemerná cena nižšia o 21,1 % a kravách o 26,7 %. Výrazne vyššie nákupné ceny oproti Slovensku boli v Rakúsku a Nemecku, naopak nižšie boli len v Poľsku.

Grafy: PPA - ATIS

Aktívne saldo v zahraničnom obchode sa znížilo

Podľa predbežných údajov Štatistického úradu SR sa za prvých 11 mesiacov roka 2005 celkom doviezlo 257 ks živého hovädzieho dobytku v celkovej hodnote 22,1 mil. Sk. Dovoz živého HD klesol o 78 ks, ale hodnota dovozu sa zvýšila až o 13,1 mil. Sk. Vyviezlo sa 40 tis. ks živého HD v hodnote

785,5 mil. Sk. Aktívne saldo zahraničného obchodu so živým dobytkom sa v porovnaní s rokom 2004 znížilo o 123,4 mil. Sk. Živý HD sa vyvážal predovšetkým do Talianska, Nemecka a ČR. V obchode s hovädzím mäsom bolo aktívne saldo nižšie o 9,2 mil. Sk oproti roku 2004.

Zahraničný obchod s hovädzím dobytkom a mäsom

		Dovoz			Vývoz			Saldo		
		ks	t	mil. Sk	ks	t	mil. Sk	ks	t	mil. Sk
Živý HD	2004	332	87,3	9,0	51 563	8 597,3	895,8	51 231	8 510,0	886,8
	2005*	257	74,8	22,1	40 089	7 520,2	785,5	42 832	7 445,4	763,4
Hov. mäso	2004	x	3 278,3	128,0	x	2 774,3	292,7	x	-504,0	164,7
	2005*	x	8 131,6	317,5	x	3 644,6	473,0	x	-4 487,0	155,5

Zdroj: ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, *predbežný údaj k 30.11.2005, množstvá 2005 sú odhadom PPA-ATIS

Očakávaný vývoj v roku 2005

Európska únia bude aj v roku 2006 dovozcom hovädzieho mäsa, najmä z Brazílie a Argentíny. SR by si mohla udržať pozíciu exportéra hovädzieho mäsa. Spotreba hovädzieho mäsa bude počas roka 2006 bez výraznejších zmien. Trh s jatočným HD bude viac reagovať na impulzy zo zahraničia. Očakáva sa postupné zvyšovanie dopytu a tým aj možnosti exportovať. Záujem je najmä o mladý HD, ktorého ponuka na Slovensku však z roka na rok klesá. Ku koncu roka by sa malo skoncentrovať zabíjanie dobytku do menšieho počtu bitúnkov. Rozšíri sa kontrola klasifikátorov jatočných tiel HD, čo by malo zmenšiť rozdiely v klasifikácii. Zlepší sa možnosť kontroly a sledovateľnosti hovädzieho mäsa na ceste k spotrebiteľovi, čo v súčinnosti s masívnejšou mediálnou kampaňou môže priniesť oživenie spotreby. Vývoj nákupných cien jatočného HD bude závisieť od ponuky a dopytu na trhu, pričom predpokladáme, že by ceny mali naďalej posilňovať a ešte viac sa priblížiť priemeru EÚ. Výrazné zmeny v zahraničnom obchode neočakávame.

Trh s jatočnými ošípanými a bravčovým mäsom v roku 2005

Po rokoch poklesu nákupných cien jatočných ošípaných sa slovenskí poľnohospodári dočkali nárastu nákupných cien v roku 2005. Nákupné ceny v triede S - P počas jednotlivých mesiacov roku 2005 prevažne vzrástli, najviac v januári, a to až o 25,1 % na 55,08 Sk/kg j. hm. (43,71 Sk/kg ž. hm.). Najvýraznejší pokles bol zaznamenaný v októbri, kedy sa nákupná cena jatočných ošípaných znížila o 8,1 percenta na 55,52 Sk/kg j. hm. (44,06 Sk/kg ž. hm.). Problémy s odbytom mäsa pretrvávali

aj v roku 2005, hlavne kvôli nízkej kúpyschopnosti obyvateľstva. V dôsledku toho došlo v minulom roku k ďalšiemu poklesu odbytových cien bravčového mäsa.

Aj v roku 2005 sa naďalej znižovali stavy ošípaných a prasníc. Na bitúnky sa dodalo menej ošípaných ako vlani. Na pokrytie dopytu po bravčovom mäse na trhu (priemerná ročná spotreba osciluje na úrovni 30 – 32 kg na 1 obyvateľa) sa muselo doviesť značné množstvo bravčového mäsa.

V minulom roku klesol počet ošípaných, aj prasníc

Stavy ošípaných boli v roku 2005 nižšie ako v predchádzajúcom roku. V decembri minulého roka sa v počte ošípaných dosiahlo minimum (1 108,3 tis. ks) a v septembri maximum (1 203,5 tis. ks). Na konci roka sa chovalo v SR 1 108,3 tis. ks, čo predstavuje pokles o 3,6 % (41,0 tis. ks) oproti roku 2004.

Stavy prasníc oscilovali okolo úrovne 81 tis. ks a na konci roka 2005 dosiahli úroveň 79,5 tis. ks, čo znamená pokles o 3,3 % (2,7 tis. ks) oproti roku 2004.

V roku 2005 sa predalo 123,1 tis. t ošípaných (vrátane prasníc), čo je o 37,0 tis. ton (o 23,1 %) menej ako v roku 2004.

Počet ošípaných a prasníc v SR

Mesiac	Ošípané				Prasnice			
	2004	2005	Vývoj 05/04	Vývoj 05/04	2004	2005	Vývoj 05/04	Vývoj 05/04
	tis. ks			%	tis. ks			%
1.	1 409,0	1 146,7	-262,3	-18,6	102,3	81,6	-20,7	-20,2
2.	1 395,5	1 140,2	-255,3	-18,3	99,7	81,2	-18,5	-18,6
3.	1 339,3	1 123,7	-215,6	-16,1	95,9	81,0	-14,9	-15,5
4.	1 359,0	1 167,4	-191,6	-14,1	94,5	81,6	-12,9	-13,7
5.	1 328,0	1 149,4	-178,6	-13,4	92,0	81,3	-10,7	-11,6
6.	1 300,4	1 154,8	-145,6	-11,2	88,8	81,5	-7,3	-8,2
7.	1 311,4	1 181,4	-130,0	-9,9	87,6	81,4	-6,2	-7,1
8.	1 302,7	1 189,6	-113,1	-8,7	86,6	81,1	-5,5	-6,4
9.	1 290,7	1 203,5	-87,2	-6,8	85,5	80,9	-4,6	-5,4
10.	1 286,0	1 198,8	-87,2	-6,8	84,3	80,6	-3,7	-4,4
11.	1 241,5	1 180,7	-60,8	-4,9	82,4	79,8	-2,6	-3,2
12.	1 149,3	1 108,3	-41,0	-3,6	82,2	79,5	-2,7	-3,3

Zdroj: ŠÚ SR

Zvýšenie dovozu a vývozu ošípaných a bravčového mäsa

Podľa údajov sa do konca novembra 2005 doviezlo 123,3 tis. ks ošípaných za 620,0 mil. Sk (v porovnaní s rovnakým obdobím 2004 je to o 403,4 mil. Sk viac) s priemernou cenou 56,21 Sk/kg. Na celkovom dovoze ošípaných sa najviac podieľala Česká republika s 55,9 %, potom nasleduje Maďarsko s 14,6 % a Holandsko s 14,4 % z celkového importu. Za prvých 11 mesiacov minulého roka sa na Slovensko

importovalo 46,3 tis. t bravčového mäsa v hodnote 3,3 mld. Sk s priemernou cenou 71,51 Sk/kg.

V období od januára do novembra minulého roka sa podľa dostupných údajov zo Slovenska vyviezlo 13,7 tis. ks ošípaných za 180,5 mil. Sk. Do konca novembra 2005 sa zo SR vyexportovalo 5,3 tis. t bravčového mäsa v hodnote 733,9 mil. Sk.

Dovoz a vývoz ošípaných a bravčového mäsa

		Dovoz			Vývoz			Saldo
		ks	t	tis. Sk	ks	t	tis. Sk	tis. Sk
Živé ošípané	2004	323 619	4 911	253 673	669	70	32 910	-220 763
	2005*	123 322	11 031	620 046	13 686	1 349	180 491	-439 555
Bravčové mäso	2004	x	27 819	1 879 691	x	2 215	336 438	-1 543 253
	2005*	x	46 266	3 308 473	x	5 319	733 887	-2 574 586

Zdroj: ŠÚ SR, CR SR

* predbežný údaj k 30. 11. 2005

Zvýšil sa najmä dovoz čerstvého, chladeného bravčového mäsa

Za prvých 11 mesiacov minulého roka sa na Slovensko doviezlo čerstvé, chladené bravčové mäso v hodnote 2,7 mld. Sk (o 1,7 mld. Sk viac ako za 11 mesiacov 2004) a mrazené bravčové mäso za 638,6 mil. Sk (o 4,6 mil. Sk viac ako v rovnakom období 2004). Na celkovom dovoze sa najviac podieľali: ČR s 18,5 %, potom nasleduje Poľsko (17,4 %), Francúzsko (16,9 %) a Nemecko (16,6 %).

Čerstvé bravčové mäso sa exportovalo za 728,1 mil. Sk a mrazené v hodnote 5,8 mil. Sk. Na celkovom exporte čerstvého a chladeného mäsa sa Maďarsko podieľalo 96,4 %, potom nasleduje Česká republika (3,5 %) a nepatrné množstvo sa vyviezlo do Rakúska (0,1 %). Na celkovom exporte mrazeného bravčového mäsa sa najviac podieľalo Poľsko s 81,9 %.

Zahraničný obchod s bravčovým mäsom

Bravčové mäso		TARIC kód	Rok	Dovoz tis. Sk	Vývoz tis. Sk	Saldo tis. Sk
Čerstvé, chladené	trupy a polovičky trupov	0203 11	2004	637 178	293 619	-343 559
			2005*	1 157 240	656 524	-500 716
	stehná, pliecka, s kosťou	0203 12	2004	282 412	11 024	-271 388
			2005*	709 300	29 847	-679 453
	ostatné	0203 19	2004	268 208	17 386	-250 822
			2005*	803 329	41 698	-761 631
Mrazené	trupy a polovičky trupov	0203 21	2004	4 808	-	-4 808
			2005*	7 774	-	-7 774
	stehná, pliecka, s kosťou	0203 22	2004	62 230	50	-62 180
			2005*	49 498	-	-49 498
	ostatné	0203 29	2004	624 855	13 201	-611 654
			2005*	581 332	5 818	-575 514

Zdroj: ŠÚ SR, CR SR

* predbežný údaj k 30. 11. 2005

Kvalita ošípaných rastie

Podiel počtu ošípaných v triedach SEU sa od roku 2003 zvyšoval, čo predstavuje zlepšovanie kvality ošípaných podľa požiadaviek spracovateľov. V roku 2005 dosiahol tento podiel

90,4 %. V porovnaní s rokom 2004 je to o 4,6 percentuálneho bodu a až o 7,3 percentuálneho bodu viac v porovnaní s rokom 2003.

Vývoj podielu počtu ošípaných v triedach SEU

v %

Rok			Vývoj	
2003	2004	2005	04/03	05/04
83,1	85,8	90,4	2,7	4,6

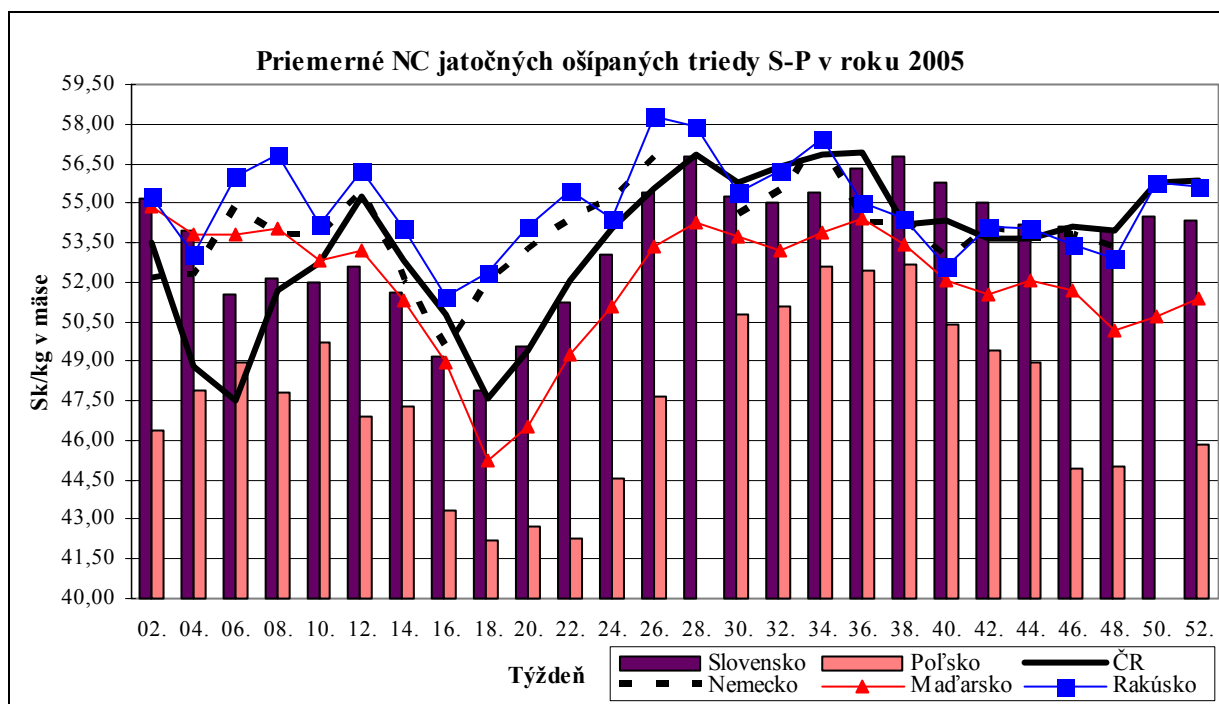
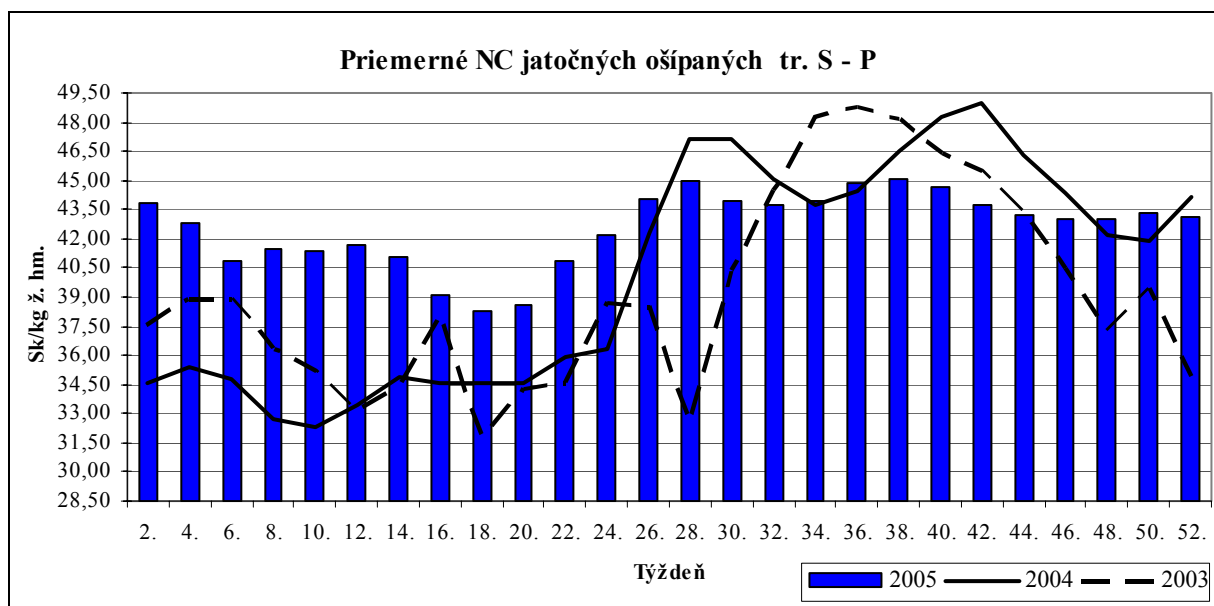
Zdroj: PPA - ATIS

Priemerné nákupné ceny jatočných ošípaných v roku 2005

Priemerné nákupné ceny jatočných ošípaných sa v triede S - P v roku 2005 vyvíjali nerovnomerne, väčšinou však boli nad úrovňou roku 2004, okrem obdobia od 26. do 48. týždňa bez 34. a 36. týždňa. Priemerná cena dosiahla v roku 2005 svoje maximum v 28. týždni, kedy sa nachádzala na úrovni 44,94 Sk/kg a minimum v 18. týždni, kedy sa nachádzala na úrovni 38,30 Sk/kg. V priebehu celého minulého roka dochádzalo k poklesu počtu ošípaných, čo

malo za následok zvýšenie ceny ošípaných. Priemerná ročná cena ošípaných v triede S - P za rok 2005 posilnila o 6,7 % na 42,51 Sk/kg ž. hm. Najprudší pokles nákupných cien od roku 2000 bol v roku 2003, kedy priemerné ročné NC klesli v rozmedzí od 15,3 % (tr. E) až do 36,3 % (tr. P).

Porovnanie priemerných nákupných cien v SR s vybranými krajinami je znázornené v grafe.

Grafy: PPA – ATIS

Vývoj nákupných cien jatočných ošípaných v rokoch 2002 - 2005

	2002	2003	2004	2005	2003/02	2004/03	2005/04
	Sk/kg živej hmotnosti				Vývoj v %		
Trieda S	49,07	41,28	40,90	43,39	-15,9	-0,9	6,1
Trieda E	49,02	41,54	41,37	43,11	-15,3	-0,4	4,2
Trieda U	48,57	39,49	38,77	41,71	-18,7	-1,8	7,6
Trieda R	42,93	32,86	35,48	39,56	-23,4	8,0	11,5
Trieda O	41,56	30,05	33,02	36,48	-27,7	9,9	10,5
Trieda P	42,56	27,13	26,82	32,62	-36,3	-1,1	21,6
Triedy S – P	46,85	39,24	39,86	42,51	-16,2	1,6	6,7

Zdroj: PPA – ATIS

Odbytové ceny bravčového mäsa

Najvyššiu úroveň dosiahli priemerné odbytové ceny v roku 2001 a odvtedy klesajú. Odbytové ceny sa v roku 2005 oproti roku 2004 v dôsledku nízkeho odbytu a tlaku zo strany obchodných reťazcov znížili, okrem ceny brav-

čovej polovice, ktorej cena sa zvýšila o 6,1 percenta. Ceny v minulom roku oslabili v rozpätí od -2,0 % (bravčový bôčik s kosťou) až do -23,5 % (bravčové stehno s kosťou a kolenom).

Priemerné odbytové ceny mäsa a mäsových výrobkov v roku 2005

	2001	2002	2003	2004	2005	04/03	05/04
	Sk/kg					Vývoj v %	
Bravč. polovica	76,22	72,24	61,43	58,04	61,59	-5,5	6,1
Bravč. stehno s kosťou	124,78	126,11	110,98	107,46	82,23	-3,2	-23,5
Bravč. karé s kosťou	139,23	134,49	120,19	117,89	114,62	-1,9	-2,8
Bravč. krkovička s kosťou	115,64	113,83	101,82	99,54	101,82	-2,2	2,3
Bravč. bôčik s kosťou	83,44	84,26	70,84	69,44	68,02	-2,0	-2,0
Bravč. stehno bez kosti	160,05	153,71	134,09	129,81	116,93	-3,2	-9,9
Bravč. plece bez kosti	141,78	138,05	121,73	118,90	95,39	-2,3	-19,8

Zdroj: PPA – ATIS

Spotreba bravčového mäsa

Od roku 1995 spotreba prevyšuje produkciu. V roku 2003 bola priemerná ročná spotreba 32,3 kg na 1 obyvateľa, čo predstavuje nárast o 1 kg na obyvateľa a rok. Na rok 2004 sa od-

haduje spotreba vo výške 30,6 kg na obyvateľa a rok, čo je o 1,7 kg menej ako v roku 2003 a v roku 2005 sa predpokladá spotreba na úrovni 32 kg na obyvateľa a rok (+1,2 kg).

Očakávaný vývoj v roku 2006

Na trhu ošípaných bude aj v tomto roku naďalej prevládať dopyt nad ponukou. Predpokladáme, že v dôsledku ďalšieho poklesu počtu ošípaných sa dovoz ošípaných, ale najmä mäsa v roku 2006 zvýši. Naďalej sa budú dovážať ošípané a bravčové mäso, prevažne z ČR a vývoz bude aj tento rok na veľmi nízkej úrovni, čím sa ešte viac prehĺbi záporné saldo zahraničného obchodu. V spotrebe nedôjde k výraznejším zmenám, naďalej sa bude pohybovať na úrovni približne 30 – 32 kg na 1 obyvateľa za rok. Pri väčšom výskyte vtáčej chrípky by sa mohla spotreba bravčového mäsa v dôsledku zníženia spotreby hydinového mäsa zvýšiť na 34 – 35 kg na 1 obyvateľa za rok. Vývoj cien bude závislý od ponuky a dopytu. Na ceny bude mať vplyv aj dovezené množstvá na náš trh. V závislosti od pretrvávajúcich problémov s odbytom nie je predpoklad, že sa nákupná cena ošípaných v 1. polroku výraznejšie posilní, skôr očakávame jej zníženie. Nákupná cena ošípaných bude v roku 2006 pravdepodobne oscilovať na úrovni 40 – 43 Sk/kg ž. hm.

Trh s jatočnými ovcami a jahňatami v roku 2005

Aj v roku 2005, tak ako v predchádzajúcich rokoch môžeme konštatovať, že v dôsledku nízkej spotreby ovčieho a jahňacieho mäsa na Slovensku a oveľa vyššej cene v zahraničí výrobcovia a spracovatelia takmer všetku svoju produkciu umiestňujú na zahraničné trhy, predovšetkým do Talianska a v malom množstve aj v ČR a Maďarsku.

V roku 2005 sa však vyskytli problémy s dodávkami oviec na bitúnky, pretože ich chovatelia

nechceli predávať kvôli prémiovým právam, čo spôsobilo problémy spracovateľom.

Priemerná ročná spotreba ovčieho a jahňacieho mäsa stagnuje od roku 2001 na úrovni 0,2 kg na 1 obyvateľa a nebolo tomu inak ani v roku 2005.

V roku 2005 sa síce za 11 mesiacov vyviezlo 90 273 ks jahniat, čo je o 44 732 ks viac ako v rovnakom období roku 2004, ale celková hodnota vývozu klesla o 20 mil. Sk na úroveň 41,7 mil. Sk, kým v roku 2005 to bolo 61,6 mil. Sk.

Vývoj počtu oviec a bahníc

	2002	2003	2004	2005	2003/2002	2004/2003	2005/2004
	tis. ks				Vývoj v %		
Ovce	316,0	325,5	321,2	320,5	3,0	-1,3	-0,2
z toho bahnice	211,4	216,5	224,0	233,2	2,4	3,5	4,1

Zdroj: ŠÚ SR

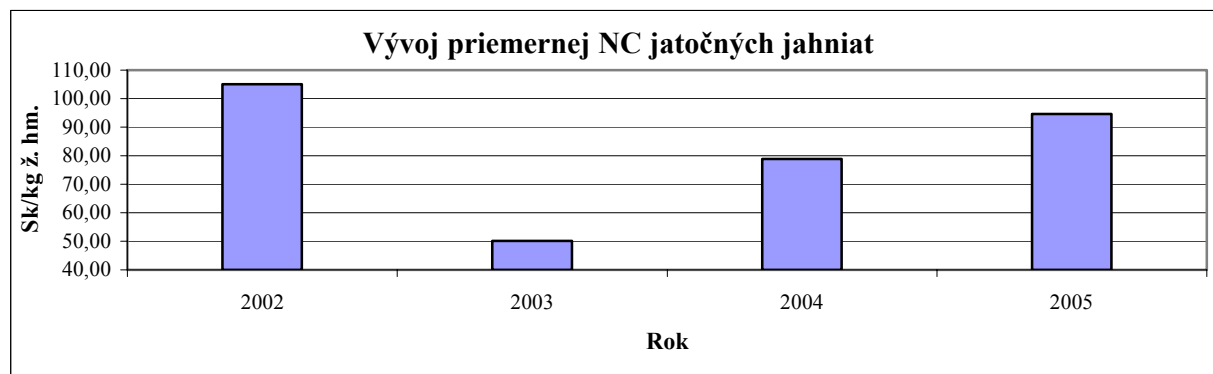
Počty oviec a bahníc od roku 2003, kedy sme zaznamenali nárast, začali mierne klesať. V roku 2004 sa počty oviec mierne znížili (o 1,3 %, resp. 4 300 oviec) na 321,2 tis. ks a v minulom roku o ďalších 0,2 % (700 ks) na 320,5 tis. ks. Počet bahníc sa od roku 2003 zvyšuje. Kým v roku 2004 to bolo o 3,5 % (7,5 tis. ks) na 224,0 tis. ks,

v roku 2005 sa zvýšili stavy bahníc o ďalších 4,1 percenta (9,2 tis. ks) na 233,2 tis. ks, čo môže mať pozitívny dopad na produkciu jahniat. V roku 2005 sa predalo 2,6 tis. ton oviec a 1,7 tis. ton jahniat. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je to pri jahňatách nárast o 48,6 t (+3,0 %).

Vývoj priemerných nákupných cien jatočných oviec

	2002	2003	2004	2005	2003/2002	2004/2003	2005/2004
	Sk/kg živej hmotnosti				Vývoj v %		
Ovce triedy C	-	-	16,48	18,17	-	-	10,2
Jahňatá	105,05	50,16	78,92	94,61	-52,3	57,3	19,9

Zdroj: PPA – ATIS

Zdroj: PPA – ATIS

Nákupná cena jatočných oviec triedy C (nad 12 mesiacov) v minulom roku vzrástla o 10,2 % oproti roku 2004.

Vývoj priemernej nákupnej ceny jatočných jahniat je nevyrovnaný. Po výraznom poklese ceny o 52,3 % v roku 2003 v dôsledku skorého

termínu Veľkej noci sa ceny jatočných jahniat zvyšovali, a to o 57,3 % (28,76 Sk/kg ž. hm.) na 78,92 Sk/kg ž. hm. v roku 2004 a o 19,9 % (15,69 Sk/kg ž. hm.) na 94,61 Sk/kg ž. hm. v roku 2005.

Zahraničný obchod s jahňatami a ovcami

Za prvých 11 mesiacov 2005 sa doviezli len ostatné ovce v hodnote 16 tis. Sk (-1 042 tis. Sk

		Dovoz			Vývoz			Saldo
		ks	t**	tis. Sk	ks	t**	tis. Sk	tis. Sk
Plemenné ovce	2004	-	-	-	2 140	97	3 142	3 142
	2005*	-	-	-	-	-	-	-
Jahňatá do 1 roka	2004	-	-	21	45 541	692	61 636	61 615
	2005*	-	-	-	90 273	364	41 682	41 682
Ostatné ovce	2004	1 348	43	1 058	4 507	123	6 190	5 132
	2005*	-	-	16	-	-	90	74

oproti roku 2004). Jahňatá sa nedoviezli.

V období január až november minulého roka sa zo Slovenska vyviezlo 90 273 ks jahniat do 1 roka. Ostatné ovce sa exportovali v hodnote 90 tis. Sk

Zdroj: CR SR, ŠÚ SR * údaje za prvých 11 mesiacov 2005

(-6,1 mil. Sk). Na celkovom vývoze sa najviac podieľalo Taliansko s 74,4 %, potom nasleduje Maďarsko (11,7 %), Španielsko (11,6 %) a Česká republika (2,3 %).

Zahraničný obchod s jahňacím a ovčím mäsom

Za prvých 11 mesiacov 2005 sa na Slovensko doviezlo čerstvé, chladené mäso za 178 tis. Sk a mrazené v hodnote 2,2 mil. Sk, pričom väčšina ovčieho a jahňacieho mäsa pochádzala z Českej republiky (79,2 %).

roka sa zo SR vyviezlo iba jahňacie mäso čerstvé, chladené v hodnote 2,9 mil. Sk. Z toho 93,1 % jahňacieho mäsa sa exportovalo do Talianska a malé množstvá do Českej republiky a Maďarska.

V období od januára do novembra minulého

Ovčie a jahňacie mäso		TARIC kód	Rok	Dovoz	Vývoz	Saldo
				tis. Sk	tis. Sk	tis. Sk
Čerstvé, chladené	trupy a polovičky trupov jahniat	0204 10	2004	-	92 405	92 405
			2005*	-	2 850	2 850
	ovčie mäso, nevykostené	0204 22	2004	71	-	-71
			2005*	166	-	-166
	ovčie mäso, vykosené	0204 23	2004	1	-	-1
			2005*	12	-	-12
Mrazené	trupy a polovičky trupov jahniat	0204 30	2004	2	-	-2
			2005*	16	-	-16
	ovčie mäso nevykostené	0204 42	2004	31	-	-31
			2005*	104	-	-104
	ovčie mäso, vykosené	0204 43	2004	518	-	-518
			2005*	2 036	-	-2 036

Zdroj: CR SR, ŠÚ SR

* údaje za prvých 11 mesiacov 2005

Očakávaný vývoj v roku 2006

Na trhu oviec a jahniat bude v tomto roku naďalej nízky domáci dopyt. Takmer všetky jahňatá a prevažná časť jahňacieho mäsa sa bude vyvážať predovšetkým do Talianska a v malej miere aj do Českej republiky a Maďarska. V spotrebe nedôjde k výraznejším zmenám, naďalej sa bude pohybovať na úrovni približne 0,2 kg na 1 obyvateľa za rok. Na vývoj cien bude vplývať hlavne dopyt zo zahraničia.

Trh s mliekom a mliečnymi výrobkami v roku 2005

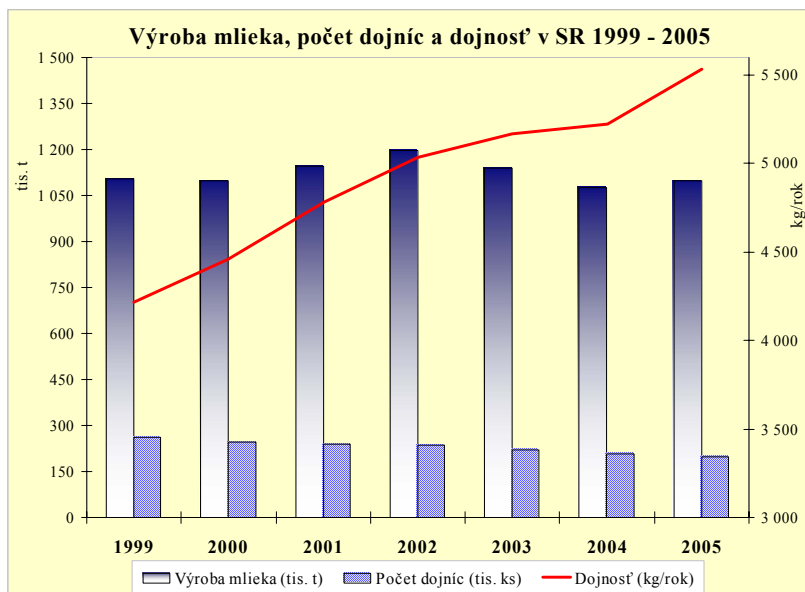
Výroba mlieka na Slovensku medziročne stúpila

V roku 2005 sa výroba surového kravského mlieka na Slovensku mierne zvýšila. Spolu sa vyrobilo 1 097,7 tis. t mlieka, v porovnaní s rokom 2004 je to o 2 % viac. Medzi-

ročne sa zvýšila aj dojnosť, a to o 5,8 % na 5 380,4 kg/dojnicu/rok. Pokles počtu dojníc bol miernejší ako v roku 2004, medziročne sa počet dojníc znížil o 3,7 % na 198,5 tis. ks.

Mliečna kvóta sa v tomto kvótovom roku pravdepodobne nenaplní

Podľa Nariadenia Komisie č. 490/2005 z 29. marca 2005 je celkový objem mliečnej kvóty

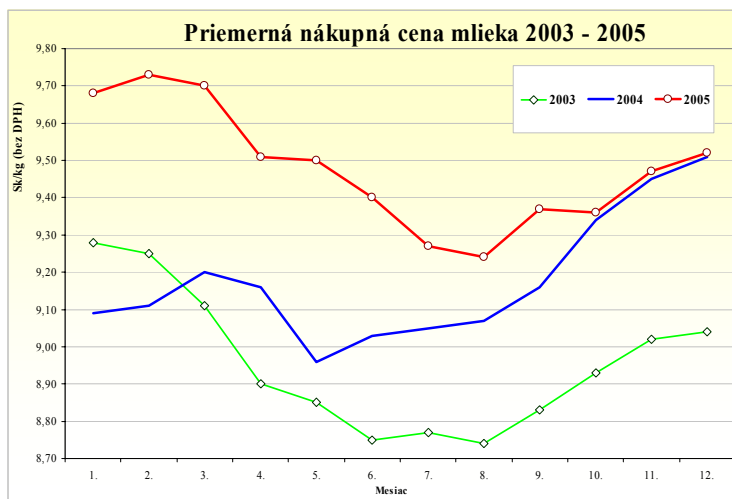
pridelenej na kvótový rok (1. apríl 2005 - 31. marec 2006) pre Slovensko 1 013 316 ton. Z toho tvorí dodávková kvóta 1 003 594 ton a priamy predaj 9 721 ton. Mliečna kvóta sa v období od apríla do decembra 2005 splnila na 73,9 %. Pri miernejšom poklese počtu dojníc ako v predminulom roku a zároveň silnejšom náraste dojnosti v roku 2005 ako v roku 2004 sa národné referenčné množstvo využije lepšie ako v kvótovom roku 2004/05 (94,6 percenta). Za predpokladu, že

produkcia mlieka nepoklesne pod úroveň prvého štvrtroka 2005, očakávame v kvótovom roku 2005/2006 využitie národnej kvóty asi na úrovni 96 – 98 %.

Vývoj nákupných cien surového kravského mlieka

Spracovatelia nakúpili od januára do konca roka 2005 spolu 999,3 tis. t surového kravského mlieka, čo bolo o 34,5 tis. t viac (+3,6 %) ako v roku 2004. Medziročne sa nákupná cena surového kravského mlieka v roku 2005 priemerne zvýšila o 0,31 Sk/kg (3,4 %). Priemerná cena bola 9,48 Sk/kg. Cenový vývoj bol poznačený sezónnosťou výroby počas leta, keď ceny poklesli na najnižšiu úroveň v priebehu roka. Najnižšia nákupná cena bola v priebehu roka 2005 v auguste 9,24 Sk/kg a najvyššia vo februári 9,73 Sk/kg. Vstupom Slovenska do EÚ v roku 2004 sa cena mlieka začala upevňovať. V porovnaní s rokom 2004 boli priemerné mesačné nákupné ceny mlieka v roku 2005 vyššie. Pri-

merná cena mlieka na Slovensku bola 0,25 EUR/kg (I. až X. 2005), čo je o 14,4 % menej ako priemer v EÚ-25. Priemerná cena EÚ bola za uvedené obdobie 0,29 EUR/kg.

Graf: PPA - ATIS

Priemerná nákupná cena surového kravského mlieka

Sk/kg bez DPH

Obdobie	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Priemer*
2003	9,28	9,25	9,11	8,90	8,85	8,75	8,77	8,74	8,83	8,93	9,02	9,04	8,96
2004	9,09	9,11	9,20	9,16	8,96	9,03	9,05	9,07	9,16	9,34	9,45	9,51	9,17
2005	9,68	9,73	9,70	9,51	9,50	9,40	9,27	9,24	9,37	9,36	9,47	9,52	9,48
Rozdiel	0,59	0,62	0,50	0,35	0,54	0,37	0,22	0,17	0,21	0,02	0,02	0,01	0,31
Vývoj %	6,5	6,8	5,4	3,8	6,0	4,1	2,4	1,9	2,3	0,2	0,2	0,1	3,4

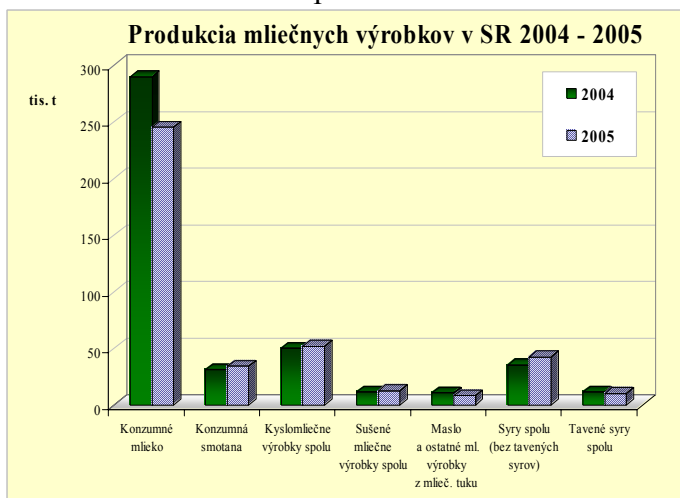
Zdroj: Výkaz ML (MP SR) 6 - 12

* vážený priemer

Spracovatelia mlieka sa orientujú na dopyt spotrebiteľov

Otvorenie trhu a posilnenie konkurencie, zmeny v dopyte po mlieku a mliečnych výrobkoch, ako aj pokles intervenčných cien na trhu výrazne vplývali na vývoj, ale aj štruktúru produkcie mliečnych výrobkov. V roku 2005 sa oproti roku 2004 pozitívne vyvíjala výroba konzumnej smotany (+10,8 %), kyslomliečnych výrobkov (+4,1 %), prírodných syrov (+20,4 %) a sušeného mlieka (+12,4 percenta). Naopak, negatívny trend zaznamenali produkcia konzumného mlieka (-15,4 %), masla (-22,5 %) a tavených syrov (-9,5 %). Zo štruktúry produkcie a trendu posledných rokov vyplýva, že výrobková politika spracovateľov mlieka sa mení. Spracov

vatelia čoraz viac uprednostňujú výrobky s vyššou pridanou hodnotu, čo zodpovedá celkovému európskemu trendu.

Vývoj odbytových cien v roku 2005

Napriek tomu, že cena surového kravského mlieka v roku 2005 vzrástla, nepremietla sa celkom v náraste odbytových cien mliečnych výrobkov. Odbytové ceny mlieka sa oproti predchádzajúcim rokom znížili pri trvanlivom polotučnom mlieku (-4,0 %), smotane s obsahom tuku viac ako 29 % (-0,4 %), tavených syroch 70 % t. v. s. (-4,8 %), mäkkom tvarohu (-0,8 %), bryndzi (-0,7 %) a pri

sušenom plnotučnom mlieku (-2,4 %). Medziročný nárast odbytových cien mliečnych výrobkov bol, naopak, zaznamenaný pri trvanlivom plnotučnom mlieku (+2,5 %), masle v spotrebiteľskom balení (+2,4 %), masle v blokoch 16 % vody (+7,7 %), Eidamskej tehle 45 % t. v. s. (+6,5 %) a sušenom odtučnenom mlieku (+1,4 %).

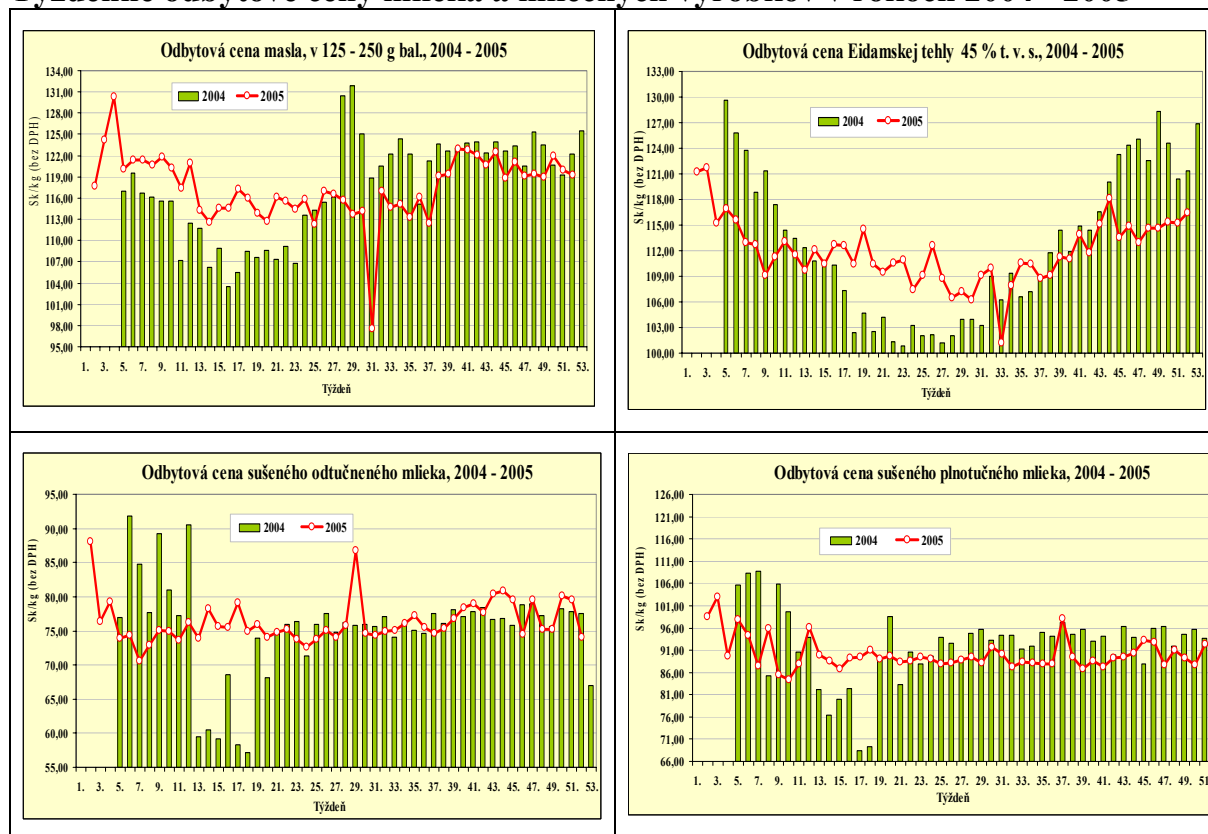
Priemerné odbytové ceny mlieka a mliečnych výrobkov

v Sk/kg bez DPH

Výrobok	2004	2005	Rozdiel v Sk	Vývoj v %
Mlieko trvanlivé polotučné	14,84	14,78	-0,06	-0,4
Mlieko trvanlivé plnotučné	18,41	18,87	0,46	2,5
Smotana s obs. tuku viac ako 29 %	14,84	14,78	-0,06	-0,4
Jogurt ovocný do 45 % tuk, 130 –	44,66	47,15	2,50	5,6
Maslo 250 g. bal.	112,93	115,67	2,74	2,4
Maslo bloky (16 % vody)	97,52	105,06	7,54	7,7
Eidamská tehla 45 % t. v. s.	108,31	115,40	7,09	6,5
Tav. syry 70 % t. v. s.	130,14	123,91	-6,23	-4,8
Tvaroh mäkký	71,17	70,63	-0,54	-0,8
Bryndza	119,99	119,21	-0,78	-0,7
Mlieko sušené odtučnené	77,04	78,14	1,10	1,4
Mlieko sušené plnotučné	91,78	89,55	-2,23	-2,4

Zdroj: Výkaz ML (MP SR) 6 - 12

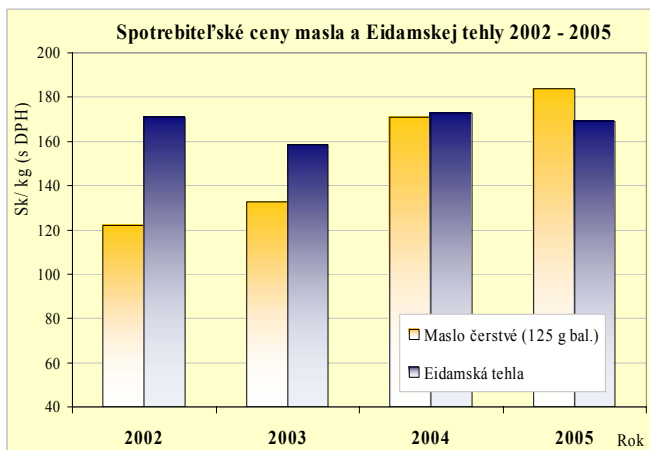
Týždenné odbytové ceny mlieka a mliečných výrobkov v rokoch 2004 - 2005

Grafy: PPA – ATIS

Spotrebiteľské ceny v roku 2005

V roku 2005 sa ceny väčšiny sledovaných výrobkov zvýšili. Najvýraznejší nárast bol zaznamenaný pri cene masla, ktorá sa medziročne zvýšila o 7,5 % na 183,78 Sk/kg. Vzrástla aj spotrebiteľská cena tvarohu (250 g bal.) o 1,6 % a údený oštiepok v porovnaní s rokom 2004 zdražel o 1,7 %. Cena polotučného pasterizovaného mlieka medziročne stúpila o 0,9 %. Pokles bol zaznamenaný pri Eidamskej tehle, ktorej spotrebiteľská cena oslabila o 2,1 % na 169,09 Sk/kg. Znížila sa aj cena smotanového ovocného jogurtu (-2,1 %).

Spotrebiteľské ceny mlieka a mliečných výrobkov

Sk/l (l, kg, ks) s DPH

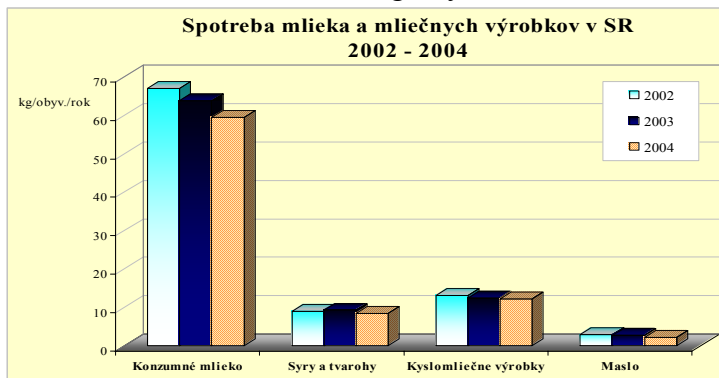
Výrobok	2002	2003	2004	2005	Vývoj 2005/2004	
					v Sk	v %
Mlieko polotučné pasterizované	16,78	18,04	19,60	19,77	0,18	0,9
Eidamská tešla	171,01	158,7	172,67	169,09	-3,58	-2,1
Oštiepok údený	209,55	231,47	246,31	250,55	4,24	1,7
Smotanový jogurt ovocný (ks)	-	11,36	11,59	11,34	-0,25	-2,1
Tvaroh tučný (250 g bal.)	92,21	100,44	110,37	112,16	1,79	1,6
Maslo čerstvé (125 g bal.)	122,2	132,88	171,02	183,78	12,76	7,5

Zdroj: ŠÚ SR

Spotreba mliečnych výrobkov v SR výrazne klesla

Spotreba mlieka a mliečnych výrobkov má naďalej negatívny trend. Na Slovensku v rokoch 1990 až 2004 spotreba mlieka a mliečnych výrobkov prudko klesla z 226,3 na 154,7 kg/obyvateľ/rok, čo predstavuje pokles až o 31,6 %. Medziročný pokles spotreby 2004/03 konzumného mlieka bol 6,9 %. V uvedenom období došlo k zníženiu spotreby syrov a tvarohu z 9,0 na 8,5 kg/obyvateľ/rok (-8,6 %). Kyslomliečnych výrobkov sa v roku 2004 na 1 obyvateľa skonzumovalo o 1,6 % menej (12,2 kg) ako v roku 2003.

Najprudší pokles zaznamenala spotreba masla, ktorá sa v porovnaní s rokom 2003 znížila až o 21,4 % na 2,2 kg/obyvateľ/rok.

Zahraničný obchod s mliekom a mliečnymi výrobkami v SR za I. – XI. 2005

Položka harmonizovaného colného sadzovníka	Dovoz		Vývoz		Saldo	
	t	mil. Sk	t	mil. Sk	t	mil. Sk
0401 Mlieko, smotana nezahustená, nesladená	46 603	806	128 032	1 942	81 429	1 136
0402 Mlieko, smotana zahustená alebo sladená	6 883	676	11 621	1 122	4 738	446
0403 Kyslomliečne výrobky	18 383	614	12 372	450	-6 011	-164
0404 Srvátka	2 181	84	27 886	136	25 705	52
0405 Maslo a iné tuky z mlieka	3 260	370	1 726	179	-1 534	-191
0406 Syry a tvaroh	14 368	1 282	51 273	2 213	36 905	931
Spolu		3 832		6 041		2 210

Zdroj: ŠÚ SR

Kladná bilancia zahraničného obchodu s mliekom a mliečnymi výrobkami

Na základe Colnej štatistiky SR sa od začiatku roka do konca novembra 2005 zo Slovenska vyviezlo spolu 128 tis. ton tekutého mlieka a smotany, saldo bolo pozitívne 1 136 mil. Sk. Negatívne saldo zahraničného obchodu s mliekom a mliečnymi výrobkami bolo pri vývoze masla (pokles o 191 mil. Sk) a pri kyslomliečnych výrobkoch (-164 mil. Sk). Pozitívne saldo sme dosiahli v obchodo-

vaní so syrmi a tvarohom (931 mil. Sk), sušeným mliekom (446 mil. Sk) a srvátkou (52 mil. Sk). V porovnaní s rovnakým obdobím roku 2004 sa zvýšil dovoz tekutého mlieka a smotany o 400 %, sušeného mlieka o 139 percent, cmaru a kyslomliečnych výrobkov o 60,0 % a masla o 95 %. Export srvátky sa v medziročnom porovnaní zvýšil o 221 % a syrov a tvarohu až o 345 % na 51 273 t.

Očakávaný vývoj v roku 2006

Výroba surového kravského mlieka by mohla mať mierne rastúci trend na úroveň referenčného množstva mlieka za predpokladu, že dojnoscť bude kompenzovať pokles počtu dojníc. Cena surového kravského mlieka má už malý priestor na rast v súvislosti s ďalším očakávaným poklesom intervenčných cien masla a sušeného mlieka v EÚ. Pravdepodobne sa udrží kvôli vysokému dopytu na doterajšej úrovni, v priebehu leta sa však dá očakávať výraznejšie zníženie ako v roku 2005. Trend produkcie mliečnych výrobkov bude odlišný, pričom by mala naďalej rásť produkcia syrov a kyslomliečnych výrobkov. Cenový vývoj mliečnych výrobkov bude viac vyrovnaný ako v roku 2005, pokiaľ nenastanú nejaké výrazné zmeny na trhu EÚ. Rast cien bude limitovaný silným konkurenčným bojom na domácom trhu a slabým dopytom zo strany spotrebiteľov.

Trh s hydinou v roku 2005

Predaj vyšší ako vlni

Na rok 2005 sa pôvodne odhadoval predaj jatočnej hydiny na 115 557 ton. V decembri 2005 VÚEPP korigoval odhad predaja na 115 000 ton. Podľa ŠÚ SR sa v roku 2005 predalo spolu 115 418,71 ton jatočnej hydiny. Čo je síce menej ako sa pôvodne očakávalo, ale o 2 176,5 ton (1,9 %) viac ako sa predalo v roku 2004. Vypuknutie vtácej chrípky v Ázii a neskôr aj v Európe malo dopad aj na vývoj trhu s hydinou v SR.

Dominujú kurčatá

Štruktúra vyprodukovanej hydiny sa oproti minulému roku radikálne nezmenila. Z celkového predaja 95,1 % tvoria kurčatá, na sliepky pripadá 4,1 %. Morky a kačice sú zastúpené 0,4 % a 0,1 %. V predaji jatočnej hy-

Vyhliadky neisté

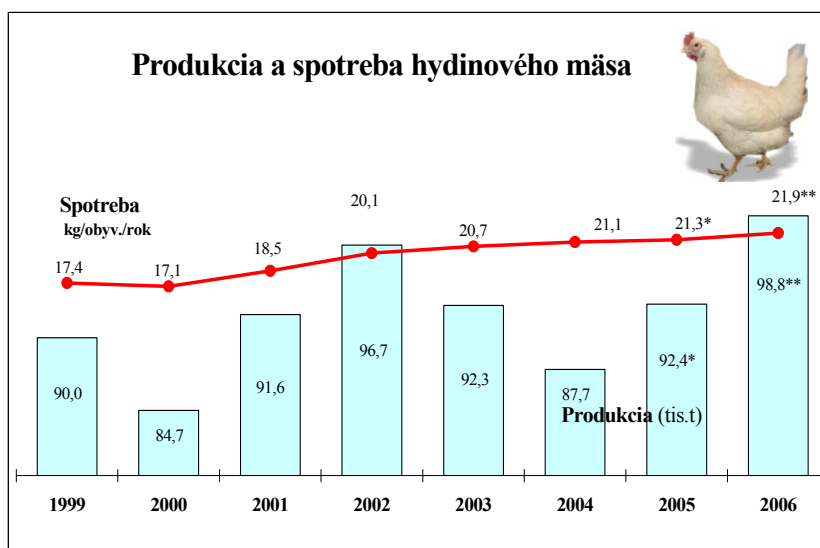
Obľuba hydinového mäsa z dôvodu nenáročnej a rýchlej kuchynskej úpravy, dietetické hľadisko, trvale nižšia cenová hladina v porovnaní s inými druhmi mäsa a nízka kúpschopnosť obyvateľstva predurčujú túto

Najžiadanejšie boli celé kurčatá

Ponuka hydinového mäsa bola po celý rok bohatá. Najväčší záujem mali spotrebitelia o celé kurčatá. Kuracie rezne zaujímali druhú pozíciu v nákupoch konzumentov na domácom trhu. Veľkej obľúbenosti sa tešili kuracie

Utlmenie odbytu

Perspektívne sa rozvíjajúci odbyt zo začiatku roka v poslednom štvrtroku stagnoval. Príčinou útlmu predaja koncom októbra a na začiatku novembra bola „tradičná sezónnosť trhu“, ktorá zosilnela v dôsledku prebytku ponuky nad dopytom na európskom trhu vplyvom vtácej chrípky. Znížený dopyt exportujúce krajiny kompenzovali vývozmi do okolitých štátov. Slovensko sa stalo zaujíma-

Zdroj: ŠÚ SR, VÚEPP* – odhad, ** – výhľad

Graf: PPA – ATIS

diny dominujú kurčatá, ktorých podiel stúpol v roku 2005 o 1,2 percentuálneho bodu. Podiel sliepok klesol o 0,8, moriek a kačíc 0,4 a 0,1 percentuálneho bodu.

komoditu k preferovaniu aj v najbližšej budúcnosti. Situácia sa však môže vyvinúť úplne inak ako predpokladáme, keď sa vtáčia chrípky rozšíri aj na našom území.

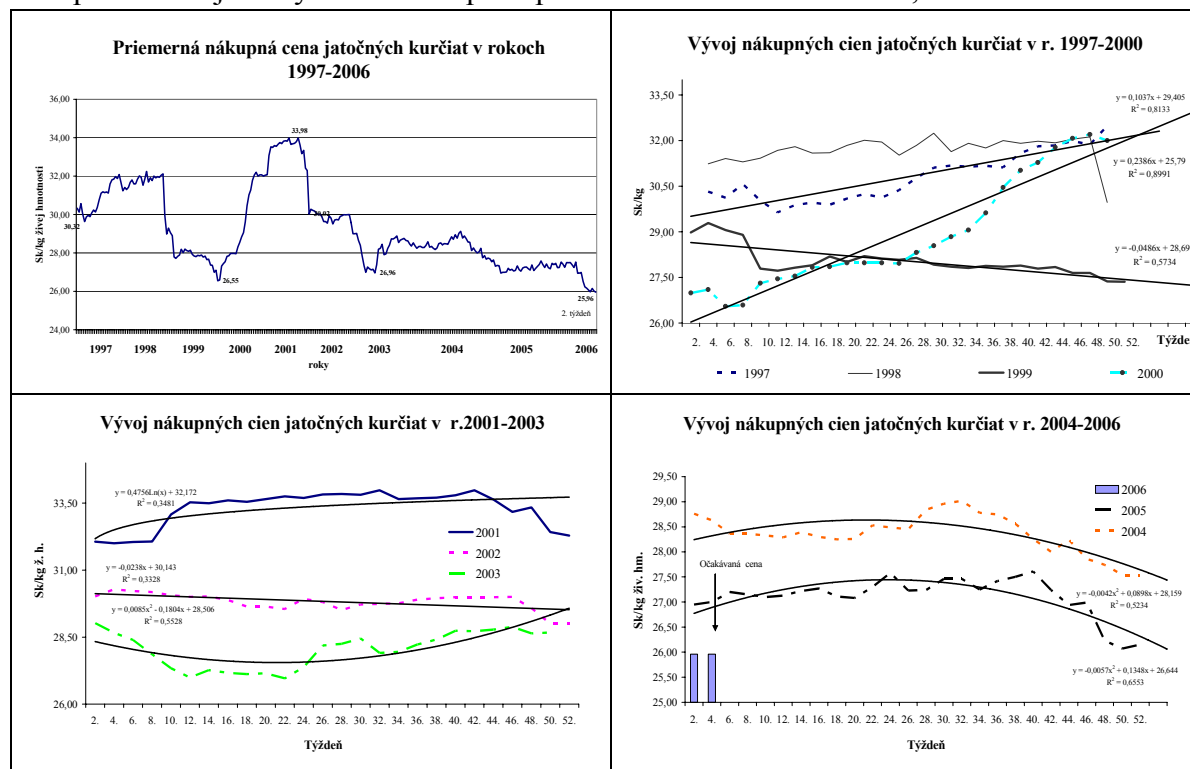
stehná. Aj dopyt po kuracích prsiach s kosťou mal pevnú pozíciu na trhu. Dobré sa predávali chladené aj mrazené polievkové zmesi, kuracie pečienky a kuracie srdcia.

vým odbytiskom tejto „prebytkovej hydiny“, ktorá narušila rovnováhu medzi ponukou a dopytom na domácom trhu. Odbyť lacnej importovanej hydiny rástol, odbyť domácej sa utlmoval. Prevys ponuky domácej proveniencie nad dopytom sa zväčšoval a stlačeniu nákupnej ceny jatočnej hydiny na minimum sa záverom roka náš trh nevyhol.

Najnižšia nákupná cena v histórii ATIS-u

Nákupná cena jatočných kurčiat bola v priebehu celého roka 2005 relatívne stabilná (variačný koeficient 1,3 %). Od začiatku roka sa pomaly upevňovala na nízkej úrovni (priemerná nákupná cena v prvom štvrtroku bola 27,10 Sk/kg, v druhom 27,28 Sk/kg a v treťom 27,37 Sk/kg živej hmotnosti). V posledných troch mesiacoch sa nákupná cena jatočných kurčiat postupne

znižovala. Priemerná nákupná cena v poslednom štvrtroku klesla na 26,76 Sk/kg ž. hm.. Svoje historické minimum však dosiahla v 50. týždni, kedy klesla na 26,07 Sk/kg ž. hm. Celoročný priemer nákupnej ceny 27,13 Sk/kg ž. hm. bol najnižší v histórii sledovania cien ATIS-om (1997-2006). Priemerná nákupná cena jatočných kurčiat medziročne klesla o 4,3 %.

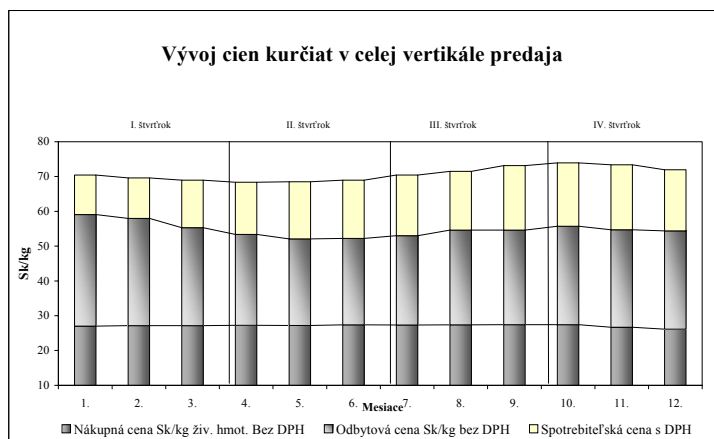

Graf: PPA – ATIS NC - živá hmotnosť bez DPH

Najvyššie ceny jatočných kurčiat za obdobie sledovania cien ATIS-om (1997–2006)

boli v roku 2001, kedy sa pohybovali od 30,- do 35,- Sk/kg ž. hm.

Dynamický vývoj odbytových cien

Priemerná odbytová cena kurčiat pitvaných bez drobov kvality triedy A mrazených nekopirovala vývoj nákupnej ceny jatočných kurčiat. Odbytová cena sa vyvíjala dynamickjšie ako nákupná cena. V prvom štvrtroku obidve ceny klesali, pričom tempo poklesu odbytovej ceny bolo 4-krát rýchlejšie. Za prvé tri mesiace klesla odbytová cena mrazeného kurčat'a bez drobov kvality triedy A z 59,07 Sk/kg (január) na 55,30 Sk/kg (marec).

Oslabovanie ceny kurčat'a pod tlakom zvýšenej ponuky pokračovalo aj v II. štvrtroku, kedy dosiahla odbytová cena svoje minimum 52,11 Sk/kg (máj). Zmiernenie tlaku a zotavenie odbytovej ceny nastúpilo až v treťom štvrtroku. Odbytová cena však už do konca roka nedosiahla úroveň zo začiatku roka (59,07 Sk/kg). V poslednom kvartáli sa opäť cena oslabil a v decembri odbytová cena mrazeného kurčat'a bez drobov klesla na 54,40 Sk/kg. Odbytové ceny

chladených a mrazených kurčiat, ako aj kusov a drobov z hydiny sa v porovnaní s rokom 2004 vyvíjali živšie. Ochabnutie dopytu po morčacom mäse v posledných rokoch sa odrazilo na jeho cene. Oproti roku 2004 výrazne zlacnelo (morčacie prsia – chladené o 16,8 %, mrazené o 15,7 percenta). Významne sa znížila aj odbytová cena kuracích pečienok (mrazených o 13 %, chladených o 11,3 %).

Kurčatá lacnejšie ako v EÚ

Priemerná odbytová cena chladených kurčiat bez drobov na tácke (147,19 €/100 kg) bola v roku 2005 o 1,1 % nižšia ako priemer EÚ (148,84 €/100 kg). Lacnejšie ako na našom

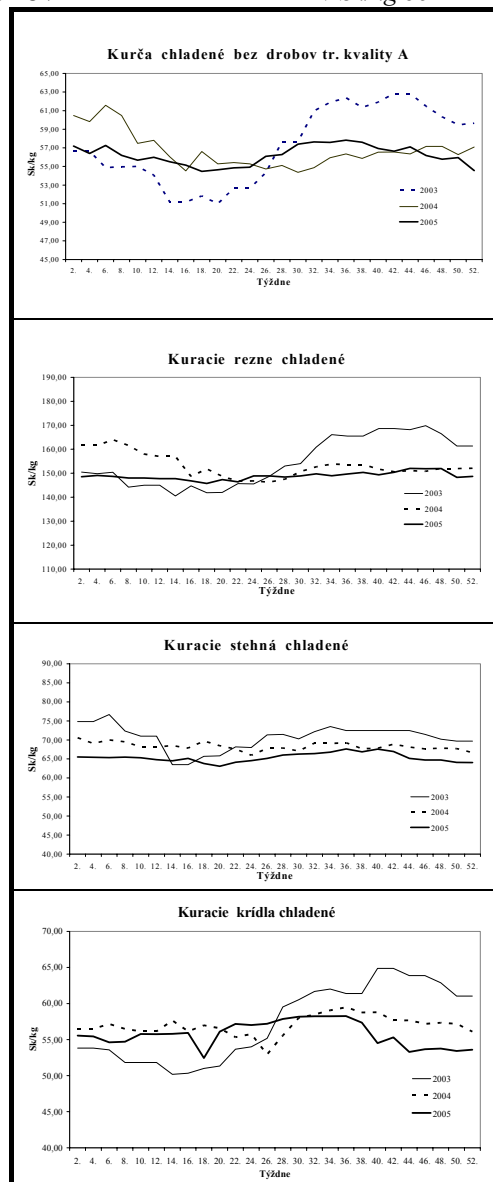
trhu boli kurčatá u najbližších susedov v ČR (141,84 €/100 kg) a v Poľsku (114,87 €/100 kg). Nižšie ceny mali aj v Taliansku, Litve, Lotyšsku, Holandsku a Belgicku.

Vývoj odbytových cien hydínových kusov, drobov a výrobkov

v Sk/kg bez DPH

	2002	2003	2004	2005	Vývoj v %	
					04/03	05/04
Kurča pitvané bez drob. chladené	58,54	57,21	56,76	56,22	-0,8	-1,0
Kuracie rezne chladené	146,56	154,74	153,07	149,02	-1,1	-2,6
Kuracie prsia s kosťou chladené	104,06	106,23	104,82	104,13	-1,3	-0,7
Kuracie stehná chladené	78,91	70,66	68,13	65,43	-3,6	-4,0
Kuracie krídla chladené	55,64	57,36	56,99	55,74	-0,6	-2,2
Kuracia drobková zmes chladená	43,77	45,86	39,38	40,85	-14,1	3,7
Kuracie žalúdky chladené	46,44	41,99	42,76	42,51	1,8	-0,6
Kuracie srdcia chladené	45,52	45,09	47,62	46,98	5,6	-1,3
Kuracie pečienky chladené	84,01	78,18	77,13	68,43	-1,3	-11,3
Morčacie prsia b. k. a k. chladené	162,72	173,94	181,96	151,35	4,6	-16,8
Kurča pitvané bez drob. mraz.	57,10	55,48	54,68	55,13	-1,4	0,8
Kuracie rezne mrazené	144,72	151,58	145,68	149,02	-3,9	2,3
Kuracie prsia s kosťou mrazené	101,22	103,03	102,81	102,48	-0,2	-0,3
Kuracie stehná mrazené	77,25	67,60	65,28	61,79	-3,4	-5,3
Kuracie krídla mrazené	54,60	54,63	52,21	51,87	-4,4	-0,7
Kuracia drobková zmes mrazená	40,83	37,46	34,84	36,15	-7,0	3,8
Kuracie žalúdky mrazené	44,29	37,87	37,28	39,56	-1,6	6,1
Kuracie srdcia mrazené	45,54	41,07	40,33	42,63	-1,8	5,7
Kuracie pečienky mrazené	84,31	74,41	71,69	62,34	-3,7	-13,0
Morčacie prsia b. k. a k. mrazené	167,79	171,74	183,77	154,89	7,0	-15,7
Hydinová tlačienka	96,62	97,05	91,76	88,72	-5,5	-3,3
Hydinové párky	64,26	63,27	50,94	52,90	-19,5	3,8
Hydinový parizer	72,65	67,75	41,37	51,31	-38,9	24,0
Bratislavská hydinová saláma	87,86	86,65	77,73	80,28	-10,3	3,3
Kuracia šunka	138,49	136,15	130,22	122,79	-4,4	-5,7
Morčia šunka	142,12	144,76	123,07	112,72	-15,0	-8,4
Kuracie stehná údené	105,44	105,50	100,17	92,18	-5,1	-8,0
Morčacie prsia údené	206,96	191,14	196,98	181,03	3,1	-8,1

Zdroj: PPA – ATIS

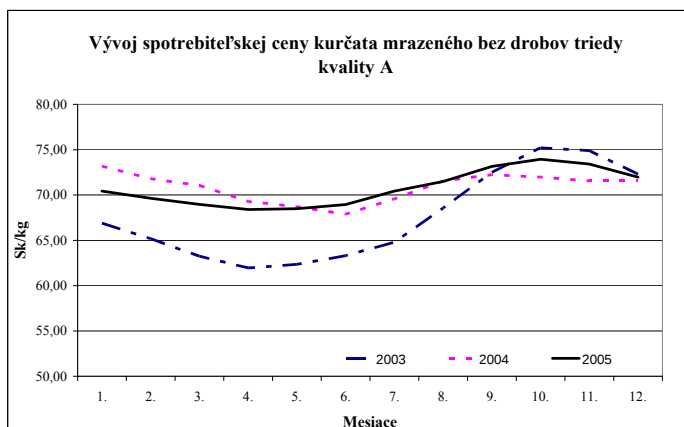

Grafy: PPA – ATIS

Spotrebiteľ zaplatil za kurča ako vlni

Slovenskí spotrebiteľia zaplatili v roku 2005 za kurča pitvané bez drobkov mrazené triedy kvality A (70,78 Sk/kg) v priemere približne toľko ako v roku 2004 (70,86 Sk/kg). Spotrebiteľská cena bola stabilnejšia a kopírovala s miernym posunom v máji odbytovú cenu. Rast spotrebiteľskej ceny bol však rýchlejší a pokles pomalší ako pri odbytovej cene.

V prvom polroku 2005 bola priemerná spotrebiteľská cena mrazeného kurčat'a pitvaného bez drobkov triedy kvality A (69,68 Sk/kg) pod úrovňou roka 2004. Od júna sa začala postupne zotavovať (68,96 Sk/kg) a v druhom polroku sa dostala nad úroveň roka 2004. Najviac spotrebiteľ zaplatil za kurča v októbri, a to 73,95 Sk/kg,

najmenej (68,40 Sk/kg) v apríli. Hoci nákupná cena jatočných kurčiat bola v tomto roku najnižšia, spotrebiteľia zaplatili za kurča najmenej (61,42 Sk/kg) v roku 1999, kedy bola nákupná cena vyššia o 3,2 % oproti minimálnej cene v roku 2005.

Znižovanie deficitu obchodnej bilancie

Do konca novembra 2005 deficit obchodnej bilancie zahraničného obchodu so živou hydinou a hydinovým mäsom dosiahol 553,9 mil. Sk. Vo finančnom vyjadrení 2,6-násobným zvýšením vývozu a znížením dovozu živej hydiny o 15,6 % za jedenásť mesiacov roku 2005, sa vylepšilo saldo zahraničného obchodu oproti roku 2004 (11 me-

siacov) o 186,7 mil. Sk. Na zápornom salde sa najviac podpísalo hydínové mäso, ktorého sme doviezli za 1,8 mld. Sk, čo bolo o 57,6 % viac ako za to isté obdobie v roku 2004. Oproti roku 2004 sa celkový dovoz (mäso a ž. hydina) vo finančnom vyjadrení zvýšil o 32,5 %, súčasne stúpol aj vývoz o 74,3 %, čo vylepšilo záporné saldo o 25,2 %.

Očakávaný vývoj v roku 2006

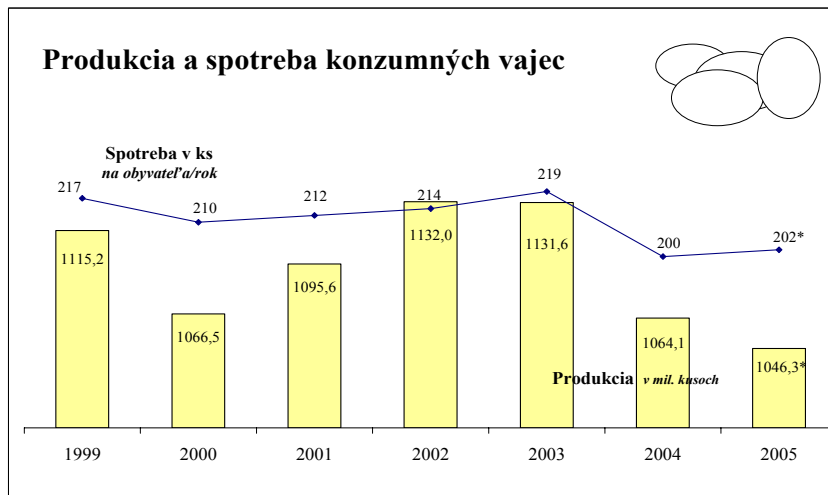
Priaznivý vývoj produkcie a upevnenie cien na domácom trhu s hydinou bude závisieť od rozšírenia vtácej chrípky. Najpravdepodobnejšie sa spotreba prechodne mierne zníži. Zotavenie cien by mohlo nastúpiť v druhom polroku 2006.

V roku 2006 sa v celej EÚ-25 očakáva mierne vyššia produkcia brojlerov ako v roku 2005, a to okolo 7,7 mil. ton. Spotreba by sa mala pomaly zvyšovať, predovšetkým v nových členských štátoch. Predpokladá sa zvýšenie dovozu asi o 5 % na 460 tis. ton. Makroekonomická stabilita a vzrast príjmov v krajinách s nízkymi a strednými príjmami bude stimulovať zvýšenie spotreby hydínového mäsa za predpokladu nového zvýšenia trhových možností pre domácich producentov a svetových dodávateľov. USDA odhaduje zvýšenie exportu brojlerov najvýznamnejších producentov nad 7,4 mil. ton, čím po prvýkrát v roku 2006 prevýši export hovädzieho mäsa. Produkcia hydínového mäsa bude kontinuálne celosvetovo expandovať. Napriek vyšším cenám ropy a energie v roku 2006, mierne ceny krmív a kontinuálna integrácia a koncentrácia umožnia zvýšiť svetovú produkciu hydiny.

Trh s vajcami v roku 2005

Produkcja vajec klesá

Produkcja konzumných vajec má od roku 2002 klesajúci trend. V roku 2005 sa odhaduje na úrovni 1 046,3 mil. kusov, čo je o 1,7 % menej ako v predchádzajúcom roku. Podľa ŠÚ SR bola v roku 2005 priemerná znáška 202 ks vajec na nosnicu, čo je o 0,15 % menej ako v roku 2004 (202,3 ks vajec na nosnicu). Predaj konzumných vajec bol v minulom roku takisto nižší v porovnaní s rokom 2004 (-2,3 %).

Zdroj: ŠÚ SR, VÚEPP

Graf: PPA - ATIS

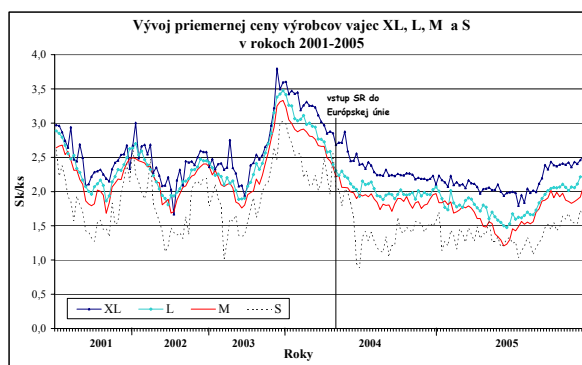
Zotavenie cien vajec prišlo až v poslednom kvartáli roka 2005

V roku 2005 sa na celkovom nákupe vajec od producentov podieľali voľne ložené vajcia 69,3 % a balené (do zisťovania boli zahrnuté vajcia v 6, 10 a 30 kusových baleniach) 30,7 %. Pri celkovom porovnaní jednotlivých skupín vajec mali v minulom roku najväčší podiel na trhu voľne ložené vajcia hmotnostnej skupiny L (30,4 %) a M (31,4 %), za nimi nasledovali vajcia M balené v 30 a 10 kusových baleniach (14,7 % a 5,7 %), čo predstavuje spolu viac ako 82 % z celkového nákupu vajec.

Trend extrémne nízkych cien vajec z konca roka 2004 pokračoval aj počas prvej polovice minulého roka, kedy boli odbytové ceny vajec najnižšie od roku 2001. Ceny vajec mali klesajúci charakter až do konca júna. V 23. až 28. týždni dosiahli priemerné ceny voľne ložených vajec svoje minimum. Od polovice júla sa začali zotavovať, pričom nad úroveň cien z roka 2004 sa priemerné ceny vajec dostali až v septembri. Koncom roka 2005, v predvianočnom období, boli už priemerné ceny vajec vyššie ako na začiatku roka. Minuloročných maximálnych cien sa výrobcovia dočkali až od 49. do 51. týždňa (vajcia L 2,31 Sk/ks a M 2,17 Sk/ks).

Bilancia zahraničného obchodu

V roku 2005 sa v porovnaní s rokom 2004 zahraničný obchod so škrupinovými vajcami a vaječnými hmotami zintenzívnili. Za prvých 11 mesiacov bol vývoz vyšší v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2004 o 89,7 % a dovoz o 108,7 %. Podiel násadových vajec na celkovom vývoze škrupinových vajec predstavoval 33,7 %. Z celko-

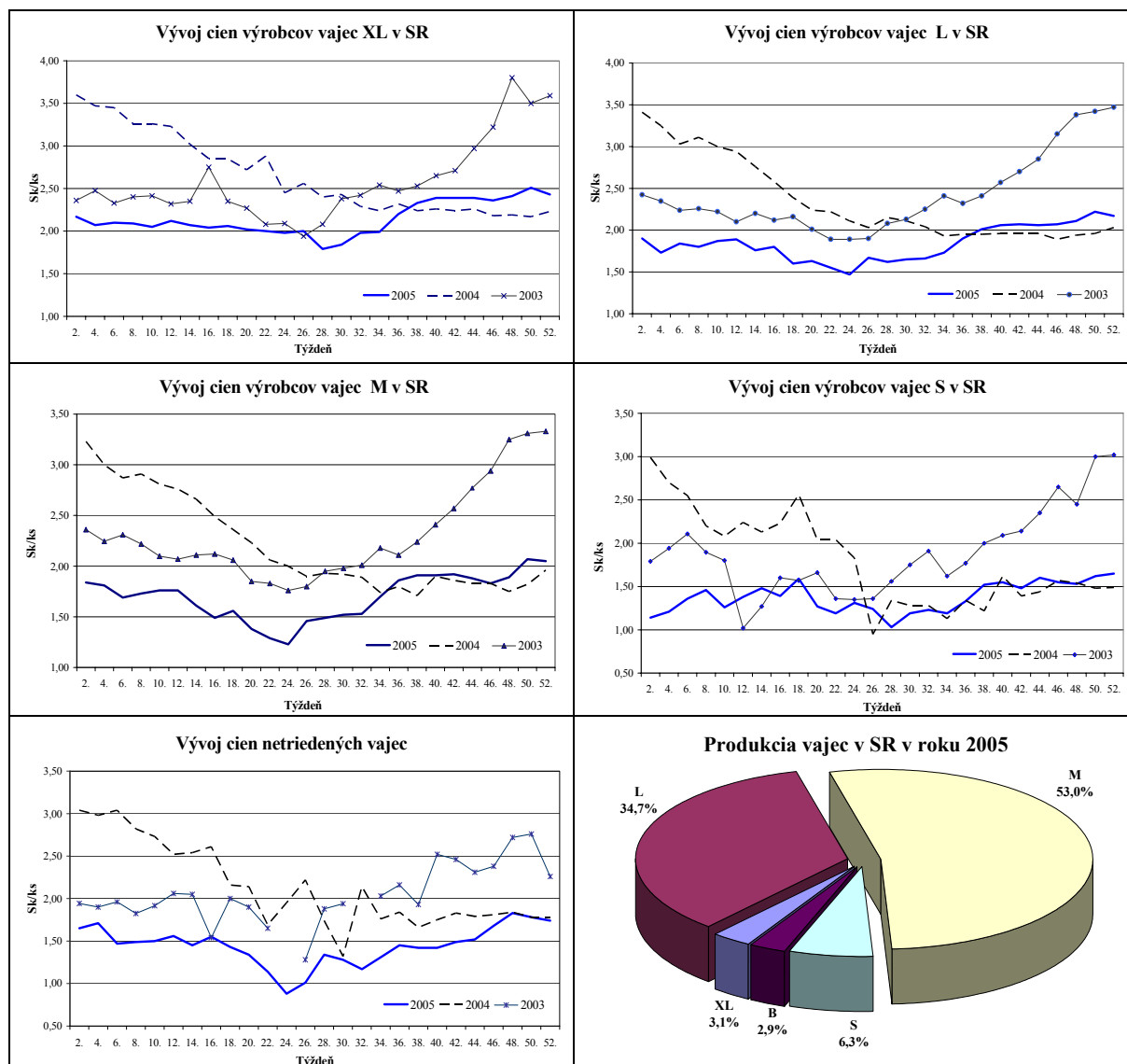
Graf: PPA-ATIS

Priemerné ceny všetkých sledovaných kategórií vajec boli v roku 2005 oproti predchádzajúcemu roku nižšie, voľných v priemere o 21,2 % a balených o 8,2 %. Priemerná cena voľne ložených vajec hmotnostných skupín L (-21,7 %) a M (-23,7 %) bola nižšia o vyše 0,50 Sk/ks. Cena balených vajec hmotnostnej skupiny M v 10 kusovom balení bola o 6,6 % (0,16 Sk/ks) pod úrovňou roka 2004 a priemerná cena vajec M v 30 kusovom balení o 3,8 % (0,08 Sk/ks).

Oproti priemeru EÚ-25 v roku 2005 boli ceny vajec v SR (priemer L a M) nižšie o 13,4 %.

vého objemu dovezených škrupinových vajec za 11 mesiacov 2005 tvorili vajcia na násadu 19,2 %. Kladné saldo zahraničného obchodu so škrupinovými vajcami dosiahlo 98,17 mil. Sk. Zahraničný obchod s vaječnými hmotami dosiahol za 11 mesiacov 2005 záporné saldo vo výške 30,17 mil. Sk, čo je zmiernenie oproti rovnakému obdobiu 2004.

Vývoj cien producentov vajec podľa hmotnostných skupín

Grafy: PPA – ATIS

Vývoj spotrebiteľských cien

Vývoj priemernej spotrebiteľskej ceny za jedno čerstvé vajce v roku 2005 kopíroval vývoj cien výrobcov vajec. Až do letných mesiacov mali spotrebiteľské ceny vajec klesajúci charakter a boli nižšie ako v zodpovedajúcom mesiaci roka 2004. V septembri bola priemerná cena za jedno čerstvé

slepačie vajce prvýkrát vyššia ako v predchádzajúcom mesiaci (o 7,9 %), nad úroveň predchádzajúceho roka sa však dostala až v decembri, kedy dosiahla 3,04 Sk/ks. Priemerná cena za celý rok 2005 (2,78 Sk/ks) bola nižšia o 21,9 % ako v roku 2004 (3,56 Sk/ks).

Očakávaný vývoj v roku 2006

Budúci vývoj cien vajec môže mať v tomto roku niekoľko možných scenárov. Vplyv na vývoj cien bude mať najmä aktuálny vývoj epidémie vtáčej chrípky v Európe, ale aj správanie sa veľkých obchodných reťazcov, ktoré vytvárajú tlak na znižovanie cien výrobcov.

Napriek očakávanému rastu spotreby sa vplyvom obáv z vtáčej chrípky môže dopyt po vajciach v roku 2006 znížiť, čo bude viesť k zníženiu produkcie vajec. Zotavenie cien možno teda očakávať až v druhom polroku.

Trh s ovocím 2005

Produkcia ovocia sa v roku 2005 odhaduje na úrovni 63 tis. t, v porovnaní s rokom 2004 bola nižšia o 0,7 %. Za jedenásť mesiacov roka 2005 sa na Slovensko doviezlo spolu 146,8 tis. t ovocia (0803, 0805, 080610, 0808, 0809, 0810) v hodnote 3,3 mld. Sk (v roku 2004 v hodnote 3,6 mld. Sk). Vývoz v období od januára do novembra 2005 predstavoval 21,9 tis. t ovocia (766,1 mil. Sk). Saldo zahraničného obchodu bolo záporné na úrovni -2,5 mld. Sk.

Vývoj cien jablák a hrušiek

Podľa ÚKSÚP sa z odhadov vykonaných k 15. septembru 2005 očakáva úroda jablák z produkčných ovocných sádov 39 919 t. Celková produkcia jablák spolu sa v roku 2005 odhaduje asi na 47 tis. t (medziročný nárast o 13 %). Dovoz jablák za jedenásť mesiacov roka 2005 predstavoval 29,2 tis. t, pričom za rovnaké obdobie sa vyviezlo 6,3 tis. t jablák. Saldo zahraničného obchodu s jablkami bolo záporné na úrovni -226,3 tis. Sk.

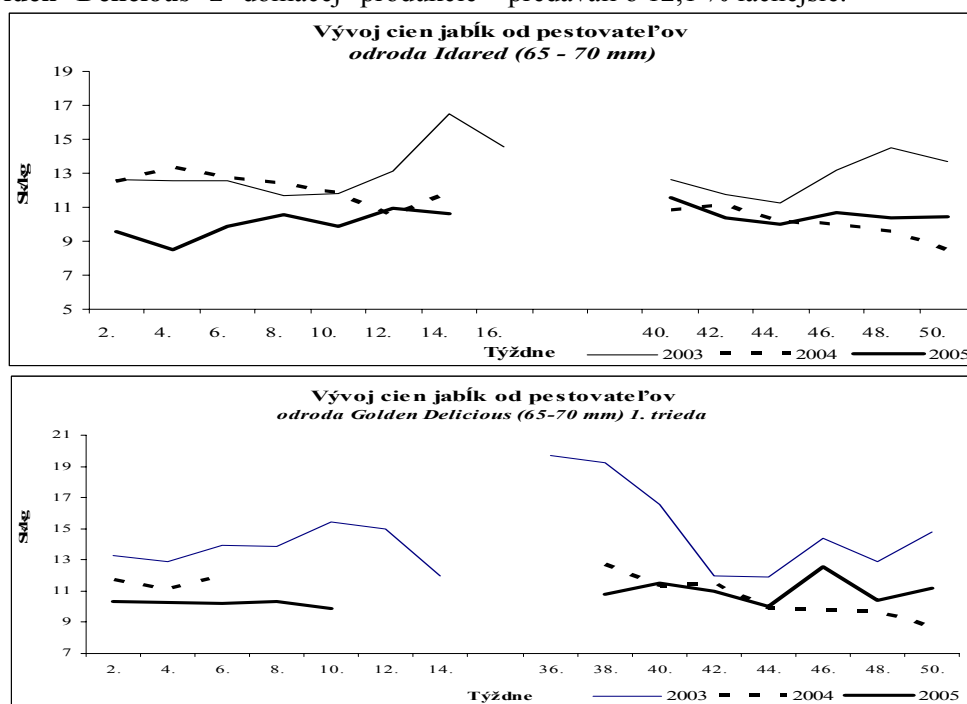
Ponuka jablák na trhu bola vyššia ako dopyt. Nákupné ceny letných jablák z domácej produkcie boli v roku 2005 v priemere o 8,6 % nižšie ako v roku 2004. Napriek nižšej ponuke letných domácich druhov ovocia bol dopyt po letných jablkách slabý a odbytová cena klesla o 17,2 %. Jesenné odrody jablák s priemerom 65-70 mm výrobcovia predávali v priemere o 11,2 % lacnejšie ako v roku 2004 (> 70 mm -18,2 %). Pri zimných odrodách jablák spolu 65-70 mm sme zaznamenali menší cenový rozdiel, v porovnaní s rokom 2004 bola priemerná cena jablák od pestovateľov o 4,7 percenta nižšia (> 70 mm -10,4 %). Pri odrode jablák **Golden Delicious** z domácej produkcie

klesla priemerná nákupná cena o 3,0 %, odbytová cena o 12,2 % a cena dovozových jablák oslabila o 15,3 %. Priemerná nákupná cena sa pri odrode **Idared** medziročne znížila o 5,9 %, odbytová cena o 4,6 % a cena importovaných jablák klesla o 11,0 %. Pri odrode **Jonagold** nákupná cena oslabila o 13,3 %, odbytová cena o 2,7 % a cena jablák z dovozu padla až o 30,5 %. V porovnaní s rokom 2004 stúpila priemerná nákupná cena pri odrode **Jonagored** o 12,5 %, odbytová cena naopak, oslabila o 2,1 %.

Pri porovnaní cien zimných jablák od pestovateľov sezóny 2004/2005 a sezóny 2005/2006 sme zaznamenali vyrovnaný vývoj, pričom ceny jablák z jesennej úrody roku 2005 boli v priemere nižšie len o 1,8 %.

Vyšší dopyt po priemyselných jablkách posilnil ich nákupnú cenu o 13,9 %.

V porovnaní s rokom 2004 klesli ceny hrušiek v celej odbytovej vertikále, a to u pestovateľov o 3,3 %, odbytová cena domácich hrušiek oslabila o 5,3 % a vo veľkoobchodoch sa dovezené hrušky predávali o 12,1 % lacnejšie.

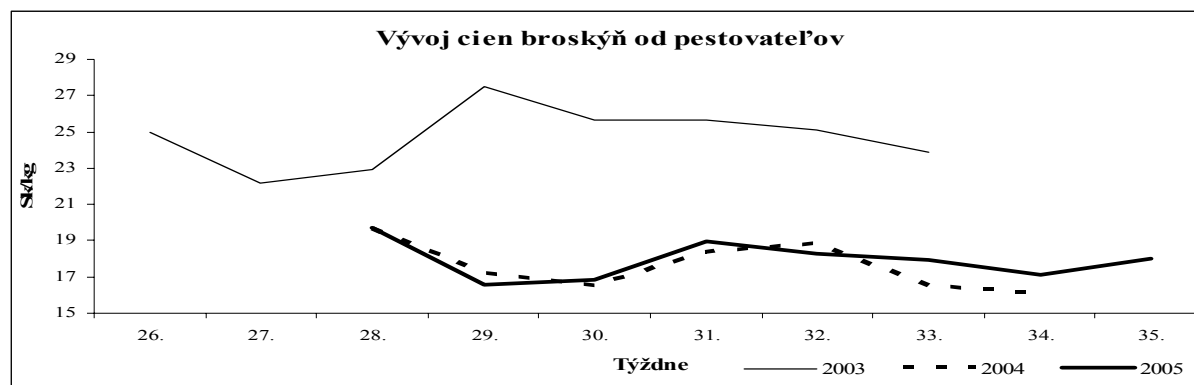
Grafy: PPA-ATIS

Ceny vybraných odrôd jablák od pestovateľov
1. trieda v Sk/kg bez DPH

Jablká (65 – 70 mm)	2005			2004	Vývoj 2005/2004	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Letné 65+	8,00	16,81	11,15	12,20	-1,05	-8,6
Gloster	6,72	11,76	9,60	11,56	-1,96	-17,0
Golden Delicious	8,40	16,50	11,44	11,79	-0,35	-3,0
Idared	8,00	16,50	10,94	11,62	-0,68	-5,9
Jonagold	8,82	13,49	10,45	12,05	-1,60	-13,3
Jonagored	8,04	12,80	10,78	9,58	1,20	12,5

Zdroj: PPA – ATIS
Ceny vybraných druhov ovocia od pestovateľov
1. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2005			2004	Vývoj 2005/2004	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Čerešne	22,75	60,00	33,81	26,65	7,16	26,9
Višne	16,81	25,21	21,54	19,54	2,00	10,2
Broskyne	14,85	21,01	17,78	16,02	1,76	11,0
Slivky	11,70	18,70	14,22	12,07	2,15	17,8
Hrušky	12,34	16,81	14,84	15,34	-0,50	-3,3
Hrozno stol. biele	14,73	18,00	16,04	15,97	0,07	0,4

Zdroj: PPA – ATIS

Graf: PPA – ATIS
Ceny kôstkového a drobného ovocia

Nepriaznivé počasie, najmä jarné mrazy znížili úrodu kôstkovín. V porovnaní s rokom 2004 boli ceny kôstkovín vyššie. Najvýraznejšie, až o 26,9 % stúpila nákupná cena čerešní, pri višniach sa cena upevnila o 10,2 %. Vzrástla aj priemerná nákupná cena broskýň o 11,0 %, odbytová cena sa však pod tlakom nižších letných cien importovaných broskýň (-4,1 %) len mierne zvýšila, a to o 1,2 %. Nektárinky z dovozu sa vo veľkoobchodoch predávali o 2,6 % lacnejšie ako v roku 2004. Ponuka marhúľ bola výrazne nižšia ako dopyt. Odbytová cena domácich marhúľ stúpila o 13,8 %, marhule z dovozu sa predávali vo veľkoobchodoch o 10,2 % drahšie ako v roku 2004. V porovnaní s rokom 2004, keď ceny sliviek padli, v roku 2005 pokles úrody spôsobil nárast priemernej ceny od pestovateľov až o 17,8 percenta. Posilnili aj odbytové ceny domácich

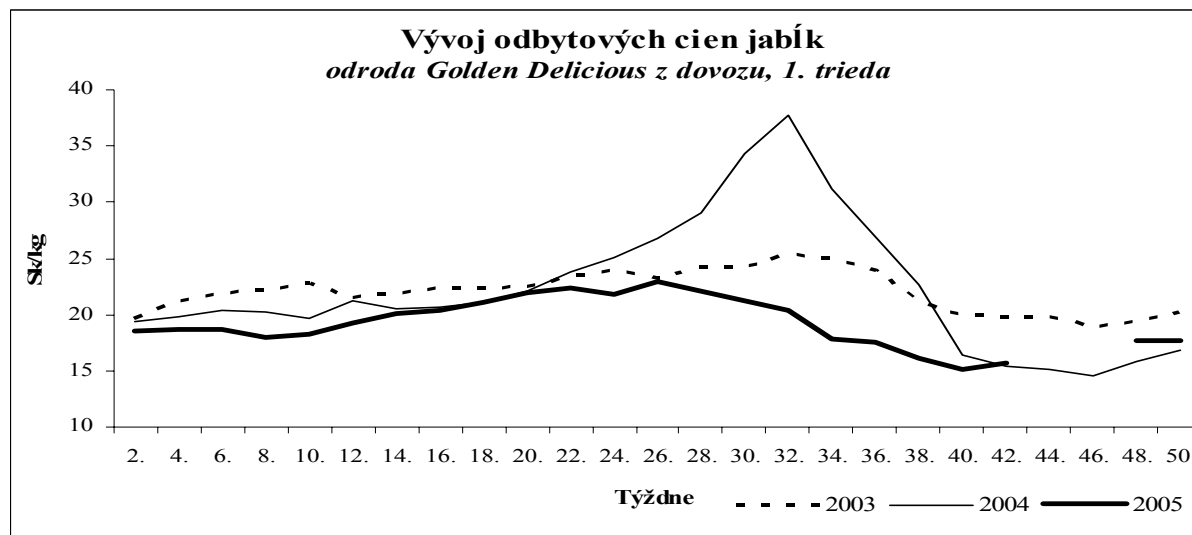
(+11,2 %), ako aj importovaných sliviek (+4,5 percenta). Veľký dopyt bol po slivkách na spracovanie, pričom ich nákupná cena sa zvýšila o 17,2 %. Priemerná cena konzumných jahôd od pestovateľov v porovnaní s rokom 2004 oslabila o 3,8 % na úroveň 34,62 Sk/kg. Jahody balené v spotrebiteľskom 250-g balení sa predávali vo veľkoobchodoch v priemere po 32,40 Sk/250 g bal. a z dovozu po 30,03 Sk/250 g. Cena konzumných malín od pestovateľov v roku 2005 oslabila o 22,3 % na 42,65 Sk/kg. Aj v roku 2005 viacerých pestovateľov donútil slabý dopyt zo strany spracovateľov a nízka nákupná cena nechať ríbezle určené na spracovanie opadať. Priemerná cena konzumných červených ríbezľí bola 19,06 Sk/kg, konzumné čierne ríbezle sa predávali v priemere po 18,61 Sk/kg.

Odbytové ceny ovocia vypestovaného na Slovensku
1. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2005			2004	Vývoj 2005/2004	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Broskyne	17,90	20,90	22,78	22,50	0,28	1,2
Čerešne	28,00	50,00	38,80	34,28	4,52	13,2
Marhule	22,50	48,00	30,92	27,17	3,75	13,8
Slivky	14,00	23,00	18,62	16,75	1,87	11,2
Jablká letné (65-70)	10,00	23,50	15,38	18,58	-3,20	-17,2
Gold. Del. (65-70)	10,90	23,00	16,40	18,68	-2,28	-12,2
Idared (65-70)	9,50	21,00	13,83	14,49	-0,66	-4,6
Jonagold (65-70)	10,90	21,50	14,79	15,20	-0,41	-2,7
Jonagored (65-70)	12,75	17,00	14,19	14,50	-0,31	-2,1
Hrozno stolové biele	14,00	24,00	19,00	25,69	-6,69	-26,0
Hrušky	14,00	29,00	21,51	22,71	-1,20	-5,3

Zdroj: PPA – ATIS
Odbytové ceny vybraných druhov ovocia z dovozu
1. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2005			2004	Vývoj 2005/2004	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Broskyne	18,65	97,00	36,57	38,15	-1,58	-4,1
Marhule	39,95	49,90	45,31	41,10	4,21	10,2
Nektárinky	21,50	90,00	41,27	42,36	-1,09	-2,6
Slivky	16,90	79,90	36,34	34,77	1,57	4,5
Hrozno stolové biele	26,00	92,00	57,75	57,16	0,59	1,0
Jablká Golden Delicious	11,50	27,67	19,72	23,28	-3,56	-15,3
Idared	9,45	21,00	14,31	16,08	-1,77	-11,0
Jonagold	9,90	22,00	15,72	22,62	-6,90	-30,5
Hrušky	14,00	44,00	28,33	32,23	-3,90	-12,1

Zdroj: PPA – ATIS

Graf: PPA – ATIS
Očakávaný vývoj v roku 2006

Spotreba ovocia bude pravdepodobne stúpať. Produkcia ovocia z nových produkčných sádov a rovnako aj hektárové úrody jednotlivých druhov ovocia by mali byť pri priaznivých poveternostných podmienkach vyššie. Ceny domáceho ovocia sa pri náraste výrobných nákladov pravdepodobne zvýšia, pričom ceny ovocia z dovozu ostanú približne na úrovni roka 2005.

Trh so zeleninou v roku 2005

V roku 2005 sa zelenina pestovala podľa odhadu ATIS asi na ploche 9 tis. ha ornej pôdy, pričom sa urodilo spolu približne 140 tis. t zeleniny. Pestovateľské plochy niektorých druhov hlúbovín sa znížili v porovnaní s rokom 2004 o 50 až 70 %, pri mrkve a cibuli o 25 až 40 %. Nižšia produkcia spôsobila, že sa nákupné ceny zeleniny od výrobcov mierne zvýšili.

Spolupráca výrobcov zeleniny na Slovensku bola aj v roku 2005 nedostatočná. Okrem iného je tu nedostatok špecializovaných podnikov, z čoho vyplýva neschopnosť pestovateľov presadiť sa na trhu. Pestovatelia zeleniny majú ešte rezervy vo zvyšovaní úrod a ho-

mogenizácii tovaru, ale sú tu už aj zeleninári schopní spĺňať náročné požiadavky obchodných reťazcov. Ani títo však nie sú spokojní s nekorektným jednaním obchodných reťazcov. Predstaviteľom obchodných reťazcov ide predovšetkým o čo najnižšie ceny, nie o kvalitu.

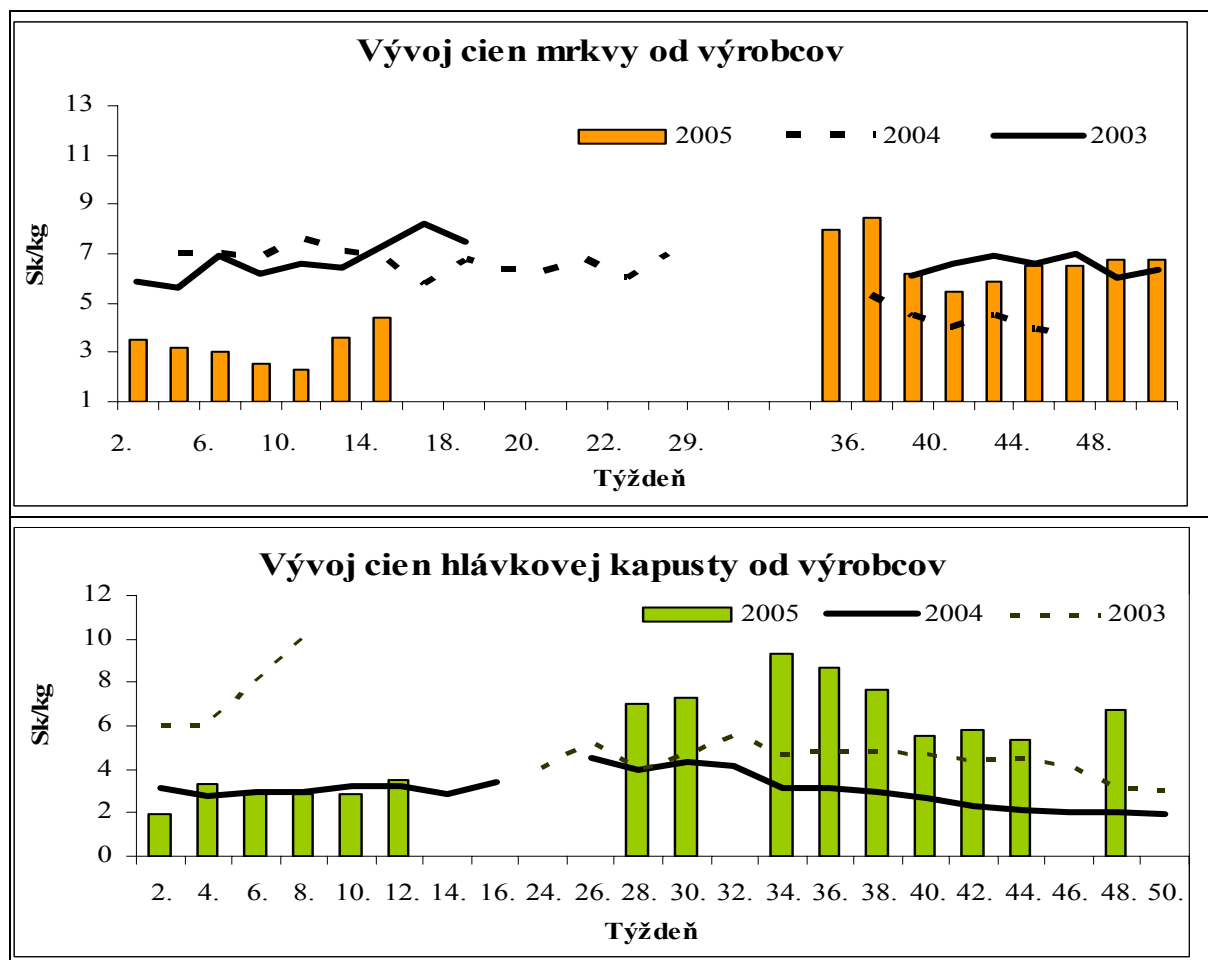
Slovenských zeleninárov likvidujú lacné dovozy (cesnak, rajčiakový pretlak, koreniová paprika, majorán a pod.), hoci je dokázané, že domáce plodiny sú oveľa kvalitnejšie.

Zeleninári na Slovensku využili vlani len 3 % z celého balíka podpôr, ktoré by mohli dostať od EÚ.

Zahraničný obchod

Od začiatku roka do novembra 2005 sa doviezla zelenina v hodnote 1,8 mld. Sk (1,2 mld. Sk v rovnakom období roku 2004). Zo Slovenska sa od januára do novembra 2005

spolu vyviezla zelenina za 705 mil. Sk. Saldo zahraničného obchodu so zeleninou bolo záporné -1,1 mld. Sk.

Graf: PPA-ATIS

Vývoj cien vybraných druhov zeleniny

V súvislosti so zníženými pestovateľskými plochami sa nákupné ceny niektorých plodín zvýšili, najmä pri kapuste, rajčiakoch a cibuli. Priemerná nákupná cena **mrkvy** z domácej produkcie však napriek tomu klesla v porovnaní s rokom 2004 o 3,6 %, vo veľkoobchode však bola jej cena vyššia o 5,6 percenta a pri mrkve z dovozu posilnila až o 43,4 %. O 4,1 % sa znížila aj priemerná nákupná cena domáceho **petržlenu**, odbytová cena klesla o 1,1 % a cena petržlenu z dovozu stúpila až o 40,2 %. Výrazne, až o 83,5 % posilnila nákupná cena hlávkovej **kapusty** od domácich výrobcov, odbytová cena sa zvýšila o 52,4 % a cena kapusty z importu stúpila o 67,5 %. Ceny plodovej zeleniny sa vyvíjali nerovnomerne. O 17,5 % po-

silnila priemerná nákupná cena rýchlených **rajčiakov**. Veľkoobchodné odbytové ceny pri rajčiakoch domácich stúpili o 38,3 % a pri rajčiakoch z dovozu o 20,4 %. Cena **papriky** od výrobcov sa znížila o 25,5 % (vo veľkoobchode stúpila o 5,1 %, ale pri importovanej paprike klesla o 6,6 %). O 10,7 % oslabili nákupné ceny šalátových **uhoriek**, veľkoobchodné odbytové ceny sa stabilizovali (0,9 percenta) a pri uhorkách z dovozu posilnili o 15,2 %.

Nákupná cena **cibule** od výrobcov stúpila o 4,7 %, cena cibule vo veľkoobchode bola o 3,2 % vyššia a odbytová cena cibule z importu klesla o 38,8 % v porovnaní s rokom 2004.

Nákupné ceny zeleniny od producentov

I. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2005			2004	Vývoj 2005/2004	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Mrkva poľná	2,50	14,00	5,88	6,10	-0,22	-3,6
Petržlen poľný	8,00	30,00	13,00	13,55	-0,55	-4,1
Kapusta hláv. biela	2,50	12,00	6,02	3,28	2,74	83,5
Rajčiaky rýchlené	9,00	58,00	24,35	20,73	3,62	17,5
Paprika rýchlená	7,19	80,00	25,07	33,67	-8,60	-25,5
Uhorky šalátové	5,08	27,25	13,65	15,29	-1,64	-10,7
Cibuľa	1,95	10,50	5,85	5,59	0,26	4,7

Odbytové ceny zeleniny z domácej produkcie

I. trieda v Sk/kg bez DPH

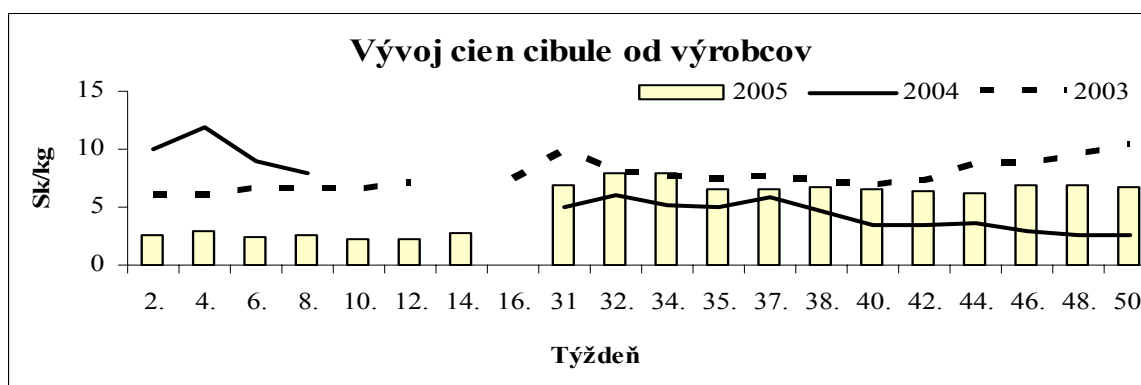
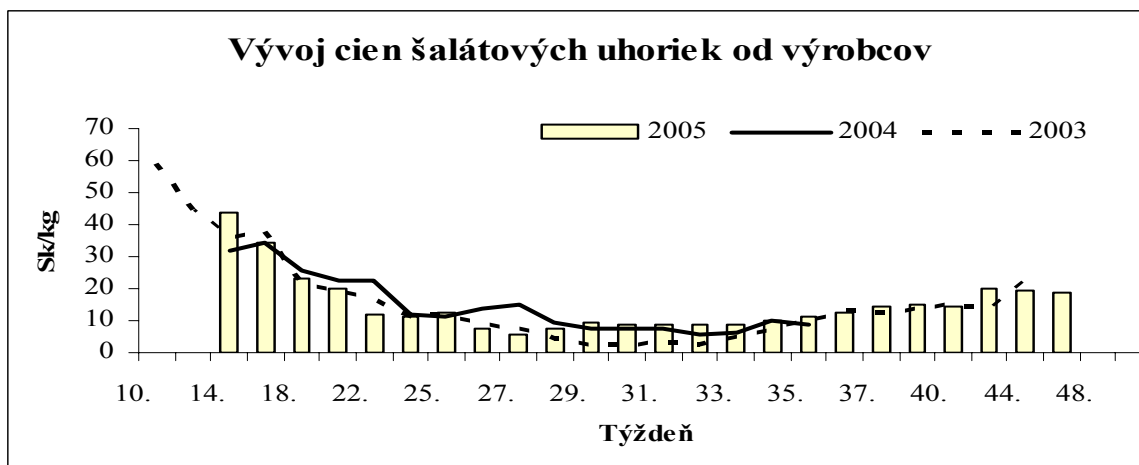
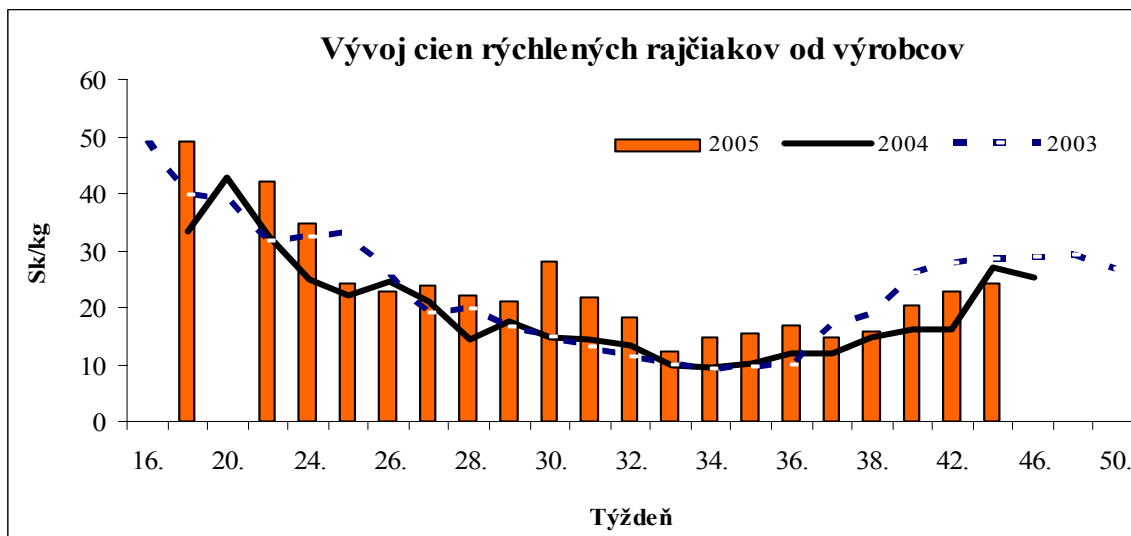
Druh / cena	2005			2004	Vývoj 2005/2004	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Mrkva poľná	4,50	22,00	9,45	8,95	0,50	5,6
Petržlen poľný	7,00	35,00	19,23	19,45	-0,22	-1,1
Kapusta hlávková biela	2,97	14,50	8,90	5,84	3,06	52,4
Rajčiaky rýchlené	16,33	77,00	33,68	24,35	9,33	38,3
Paprika rýchlená	14,33	99,00	30,92	29,42	1,50	5,1
Uhorky šalátové	8,25	79,00	20,64	20,45	0,19	0,9
Cibuľa	3,50	16,50	9,05	8,77	0,28	3,2

Odbytové ceny zeleniny z importu

I. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2005			2004	Vývoj 2005/2004	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Mrkva poľná	4,00	24,00	11,57	8,07	3,50	43,4
Petržlen poľný	10,45	48,00	22,86	16,30	6,56	40,2
Kapusta hlávková biela	3,50	23,90	9,16	5,47	3,69	67,5
Rajčiaky rýchlené	13,90	68,00	35,76	29,70	6,06	20,4
Paprika rýchlená	10,90	66,67	41,54	44,47	-2,93	-6,6
Uhorky šalátové	10,90	77,45	36,37	31,56	4,81	15,2
Cibuľa	2,90	13,00	6,78	11,08	-4,30	-38,8

Zdroj: PPA – ATIS

Grafy: PPA – ATIS

Očakávaný vývoj v roku 2006

Po drastickom znížení pestovateľských plôch v roku 2005 budú výrobcovia pestovať len také množstvo zeleniny, aby za ňu dostali primeranú cenu. Ceny zeleniny tak budú pravdepodobne naďalej stúpať.

Predstavitelia ZÚ SR spolu so susednými krajinami (Čechy a Maďarsko) sa budú snažiť vyvolať rokovania so zahraničnými obchodnými reťazcami zamerané na zmiernenie problémov, ktoré majú výrobcovia s odbytom domácej zeleniny.

Trh so zemiakmi v roku 2005

Slovenské zemiakárstvo „rok po tom“

V máji 2005, rok po vstupe SR do EÚ, sa zdalo, že slovenské zemiakárstvo ďalší podobný rok neprežije. Cenový vývoj v sezóne 2004/05 bol pre slovenských pestovateľov skutočne veľmi nepriaznivý. Po vstupe sa totiž slovenský trh, ktorý bol dovtedy chránený clami a rôznymi fytosanitárnymi opatreniami otvoril pre zemiaky zo zahraničia. Kombinácia faktorov: otvorenia trhu, nadpriemernej úrody v štátoch EÚ, ako aj rast tlaku zo strany expandujúcich obchodných reťazcov, synergicky pôsobila na pokles nákupných cien konzumných zemiakov.

V sezóne 2005/06 však bola situácia o niečo priaznivejšia. V roku 2005 došlo k redukcii pestovateľských plôch, keď najmä menší pestovatelia výrazne obmedzili pestovanie konzumných zemiakov, čo sa premietlo do zvýšenia priemernej hektárovej úrody zemiakov v SR. Konkurenčná pozícia slovenského zemiakárstva sa v roku 2005 zlepšila aj vďaka

nižšej jesennej úrode zemiakov vo väčšine ostatných krajín EÚ. V roku 2005 prekročila dlhodobá nízka priemerná hektárová úroda zemiakov na Slovensku hranicu 20 t/ha, čím sa priblížila k polovici z priemeru EÚ-15. Najväčší podiel na tom mali najmä veľkí pestovatelia z juhu a západu Slovenska, ktorí sú vďaka svojej efektívnej produkcii konzumných zemiakov s hektárovými úrodami okolo 40 t/ha zaujímavými obchodnými partnermi aj pre nadnárodné obchodné reťazce. Ďalšie pokračovanie zvyšovania konkurencieschopnosti slovenského zemiakárstva v rámci EÚ bude závisieť od zvyšovania podielu všestranne profesionálne zdatných veľkopestovateľov na celkovej pestovateľskej ploche zemiakov, následného ďalšieho zvyšovania intenzity výroby, úrovne skladovania a spracovania zemiakov, ako aj od posilňovania pozícií odbytových združení a úspešnosti ich marketingu v rámci stredoeurópskeho trhu so zemiakmi.

Prudký pokles pestovateľských plôch zemiakov

Pestovateľské plochy skorých konzumných zemiakov sa na Slovensku podľa ŠÚ SR znížili z 2 534 ha v roku 2004 na 1 508 ha v roku 2005, čo bol pokles o rekordných 40,5 %. Produkcia skorých konzumných zemiakov v roku 2005 klesla o 14,2 tis. ton a dosiahla množstvo 26,83 tis. ton, čo je o 34,6 % menej ako v roku 2004. Výpadok produkcie bol mierne znížený medziročným nárastom priemerných hektárových úrod o 9,8 % z 16,18 t/ha na 17,76 t/ha.

Od roku 2001 sa podľa údajov VÚEPP (Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva) pestovateľské plochy neskorých konzumných zemiakov každoročne znižovali v priemere o necelé 4 %. Zlom nastal v minulom roku, keď došlo k prudkému poklesu výsadbových plôch nielen skorých, ale

aj neskorých konzumných zemiakov (-16,5 %). Hlavnou príčinou tohto poklesu bol výpadok tržieb z predaja konzumných zemiakov v roku 2004, ktorý bol spôsobený prudkým prepadom cien zemiakov v celej marketingovej vertikále.

Slovenskí zemiakári, ktorí aj napriek týmto nepriaznivým faktom v roku 2005 pokračovali v pestovaní zemiakov dosiahli v roku 2005 pri neskorých konzumných zemiakoch priemernú hektárovú úrodu 20,41 t/ha. Aj napriek zníženiu pestovateľskej plochy skoro o 3 340 ha na 16,9 tis. ha, celková produkcia neskorých konzumných zemiakov sa medziročne zvýšila o takmer 10 % na 345,48 tis. ton. Nárast produkcie v roku 2005 bol dosiahnutý vďaka medziročnému zvýšeniu hektárových úrod o úctyhodných 31,7 % z 15,50 t/ha na 20,41 t/ha.

V roku 2005 sa neočakávajú výrazné zmeny v spotrebe zemiakov

Podľa ŠÚ SR bola v roku 1991 spotreba zemiakov v SR na jedného obyvateľa za rok až 90,8 kg. Nasledovali roky, pre ktoré bol charakteristický klesajúci trend spotreby zemiakov. V roku 2001 bola spotreba len 64,3 kg na obyvateľa za rok, pritom odborníci na zdravú výživu odporúčajú skonzumovať okolo 81 kg ze-

miakov na obyvateľa za rok. Ešte výraznejší pokles bol zaznamenaný pri spotrebe skorých konzumných zemiakov, keď v roku 1991 bola až 16,3 kg/osobu za rok a o desať rokov neskôr to bolo iba 4,3 kg (pokles o 73,6 %). Príčinou bola pomerne vysoká cena zemiakov (najmä v jar-nom období) a meniace sa stravovacie návyky.

Zemiaky sa nahrádzali alternatívnymi prílohami ako sú napr. cestoviny, ryža a pod. V roku 2005 sa neočakáva výraznejšia zmena v spotrebe zemiakov. Celková ročná spotreba konzumných zemiakov pravdepodobne dosiahne úroveň 355 tis. ton, čo je v prepočte na jedného obyvateľa približne 66 kg. V súčasnosti u nás pokračuje odklon od konzumácie „čerstvých“ zemiakov a nárast obľuby polotovarov a najmä zušľachtených zemiakových výrobkov, čo sa dalo pozorovať v ekonomicky rozvinutejších

krajinách EÚ-15 už od 80. a 90. rokov minulého storočia. U nás je však podiel zušľachtených výrobkov na celkovej spotrebe zemiakov len asi 10 %, kým napríklad v Nemecku, kde je priemerná ročná spotreba zemiakov na 1 obyvateľa približne rovnaká ako u nás (66,5 kg) je tento podiel až 50 %. Celková ročná spotreba neskorých konzumných zemiakov je na Slovensku v posledných rokoch len málo ovplyvnená ich spotrebiteľskými cenami.

Vývoj spotreby konzumných zemiakov v SR

Spotreba	Rok				Vývoj v %	
	2001	2003	2004*	2005**	2005/04	2005/01
v kg/obyvateľa a rok	64,3	66,3	65,9	66,0	0,2	2,6
v tonách	345 920	356 857	354 674	355 000	0,1	2,6

Zdroj: ŠÚ SR

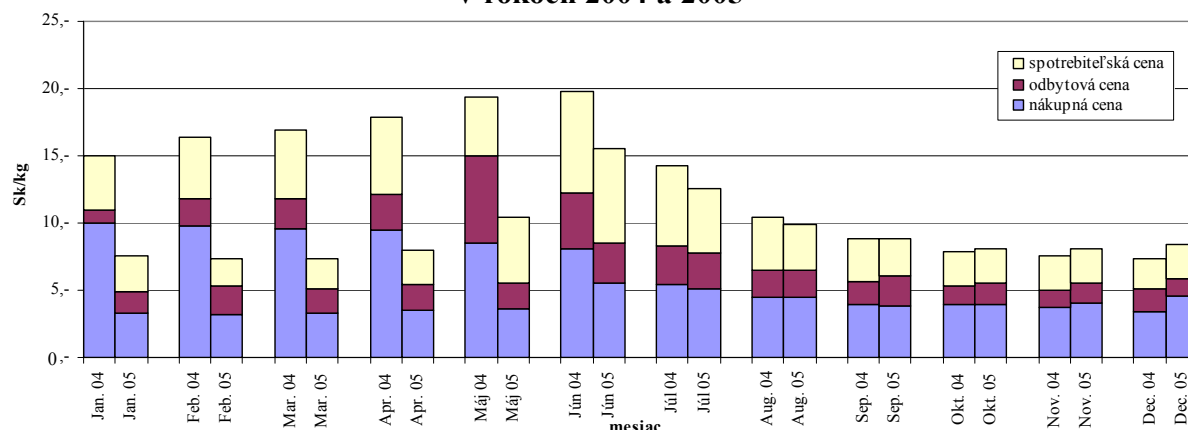
* odhad VÚEPP, ** odhad PPA – ATIS

Ceny zemiakov dosiahli vo februári svoje historické minimum a potom pomaly rástli

Sezóna 2004/05 dopadla pre pestovateľov zemiakov katastrofálne, čo malo výrazný vplyv na ich rozhodovanie o ďalšom pestovaní aj v roku 2005. Po vstupe SR do EÚ a otvorení domáceho trhu neobmedzenému dovozu zemiakov z ostatných krajín EÚ sa nákupné ceny zemiakov veľmi rýchlo (dokonca možno konštatovať, že s predstihom niekoľkých mesiacov) začali prispôbovať cenám zemiakov v okolitých štátoch EÚ. Pokles cien začal už niekoľko mesiacov pred vstupom do EÚ. Po vstupe sa pokles výrazne zrýchlil a pokračoval až do februára 2005. V prvom februárovom týždni priemerná nákupná cena konzumných zemiakov

dosiahla svoje historické minimum 3,06 Sk/kg (ATIS sleduje ceny zemiakov na Slovensku od roku 1996). Možno skonštatovať, že v 6. týždni 2005 definitívne skončilo mimoriadne dlhé a pre farmárov veľmi bolestivé obdobie poklesu nákupných cien konzumných zemiakov. Ceny zemiakov u nás v danej ekonomickej situácii nižšie klesnúť jednoducho nemohli. V ďalšom období už ceny zemiakov v SR plne odrážali novú situáciu na domacom trhu, ktorý po vstupe do EÚ a aj v dôsledku zostreného boja nadnárodných reťazcov oveľa citlivejšie reaguje aj na vývoj na ostatných európskych trhoch so zemiakmi.

Vývoj cien konzumných zemiakov v celej marketingovej vertikále v rokoch 2004 a 2005

Zdroj: NC a OC (bez DPH)-PPA ATIS, SC (s DPH)-ŠÚ SR

Graf: PPA – ATIS

Nákupné ceny (NC) neskorých konzumných zemiakov pozberaných ešte na jeseň 2004 a predávaných počas prvých piatich mesiacov roka 2005 boli o 65,5 % nižšie ako v rovnakom období predchádzajúceho roka.

Na začiatku júla, keď vrcholil zber skorých konzumných zemiakov na južnom a západnom Slovensku, predávali producenti nosnú odrodu Adora za priemernú cenu 5,52 Sk/kg, čo bolo ešte stále o 1,78 Sk/kg (-24,4 %) menej ako v roku 2004. Počas letných prázdnin priemerná cena zemiakov klesala oveľa pomalšie ako rok predtým, čím sa v auguste dostala na rovnakú úroveň ako v rovnakom mesiaci roka 2004.

Jesenný zber z hľadiska nákupných cien dopadol pre slovenských producentov oveľa lepšie. Na rozdiel od predchádzajúcej sezóny ne-

prestali ceny neskorých konzumných zemiakov v septembri ani v ďalších mesiacoch rásť, čím sa medziročný rozdiel NC zemiakov zvýšil až nad 30 %. Priemerná nákupná cena v predvia- nočnom období stúpala až na 4,96 Sk/kg. V po- rovnaní s rokom 2004 to bol nárast skoro o 42 percent.

Odbytové ceny (OC) konzumných zemia- kov domácej produkcie z veľkoobchodu boli ovplyvnené rovnakými faktormi ako nákupné ceny a aj ich vývoj počas celého roka bol po- dobný. Priemerná cenová prirážka sa u ob- chodníkov počas roka menila od 50 % pri od- bytových cenách zemiakov z úrody roka 2004 do 40 % pri skorých aj neskorých zemiakoch z letnej a jesennej úrody roka 2005.

Prudké zníženie dovozu sadby a nárast dovozu konzumných zemiakov

Počas prvých 11 mesiacov roka 2005 sa zlepšila obchodná bilancia zahraničného ob- chodu so zemiakmi a pasívne saldo sa v porov- naní s rovnakým obdobím roka 2004 znížilo o 30 mil. Sk na -191,5 mil. Sk. Prudko poklesol dovoz sadbových zemiakov (o 3,1 tis. ton), kto- ré však v roku 2005 neboli kvôli útlmu pesto- vania zemiakov nahradené domácou sadbou.

Dovoz neskorých konzumných zemiakov sa za 11 mesiacov roka 2005 na rozdiel od dovozu sadbových a skorých konzumných zemiakov prudko zvýšil. V porovnaní s rokom 2004 sa ich v rovnakom období doviezlo o 16,9 tis. ton viac. Podiel krajín EÚ na zahraničnom obchode SR so zemiakmi bol v sledovanom období až 99,8 %.

Zahraničný obchod so zemiakmi

Komodita	Rok	Dovoz		Vývoz		Saldo	
		tis. t**	mil. Sk	tis. t**	mil. Sk	tis. t**	mil. Sk
Zemiaky sadbové 07011000	2004	6,0	73,5	0,3	2,8	-5,7	-70,7
	2005*	2,2	19,1	0,4	3,1	-1,8	-16,0
Zemiaky skoré 07019050	2004	7,1	78,0	0,1	1,4	-7,0	-76,6
	2005*	7,4	48,4	0,4	5,5	-7,0	-42,9
Zemiaky ostatné 07019090	2004	27,0	109,0	4,5	36,7	-22,5	-72,3
	2005*	40,7	166,4	8,4	33,7	-32,3	-132,7
Zemiaky spolu 0701	2004	40,9	261,8	5,0	41,1	-35,9	-220,7
	2005*	50,2	233,9	9,2	42,4	-41,0	-191,5

Zdroj: CR SR, ŠÚ SR

* údaje za prvých 11 mesiacov, ** údaje o množstvách sú odhadom autora

Očakávaný vývoj v roku 2006

Na slovenskom trhu so zemiakmi očakávame na začiatku roku 2006 pokračovanie trendu z kon- ca minulého roka. Priaznivý vývoj nákupných cien (NC) zemiakov by mal trvať až do konca hos- podárskeho roka 2005/06. Presný vývoj cien vzhľadom na rozmanitosť a premenlivosť faktorov predpovedať nemožno, napriek tomu sa pravdepodobne priemerná NC neskorých konzumných ze- miakov bude až do vyčerpania skladových zásob pohybovať v intervale od 5,- do 7,- Sk/kg. Vďaka stabilizácii NC možno očakávať, že producenti pravdepodobne už pestovateľské plochy zemiakov nebudú ďalej znižovať. Za predpokladu, že sa zopakuje minuloročná len priemerná úroda zemia- kov v Európe, môžeme na jeseň a koncom roka čakať podobný relatívne priaznivý cenový vývoj ako v roku 2005. Tento scenár vývoja cien je však len jedným z odhadov možného vývoja, ktorý sa nám zdá najpravdepodobnejší na základe doterajšieho vývoja na trhu. Odhad vývoja nepočíta s prekvapivými rozhodnutiami obchodných reťazcov, ktoré v roku 2006 nemožno vylúčiť.

Trh s vínom v roku 2005

Podľa predbežných údajov Štatistického úradu SR sa v roku 2005 na zberovej ploche 13 tis. ha vinohradov vyprodukovalo 54 tis. ton hrozna pri priemernej úrode 4,15 t/ha.

Dňa 1. 5. 2005 vstúpil do platnosti zákon č. 182/2005 Z.z. zo 17. marca 2005 o vinohradníctve a vinárstve. Zákon ustanovuje podmienky pestovania viniča na registrovaných plochách, ako aj podmienky výroby hroznového vína, nakladania s ním a jeho uvádzania na trh v súlade s nariadeniami EÚ.

Minuloročná zberová sezóna nemilo prekvapila vinohradníkov, ktorí nemajú vlastné spracovateľské kapacity. Boli nútení predávať hrozno za oveľa nižšie ceny ako v predchádzajúcich rokoch, pretože spracovatelia sa snažili znížiť náklady na vstupnú surovinu. Nákupné ceny hrozna padli pri niektorých odrodách až na 4,- až 5,- Sk/kg, pričom porovnateľne nízke ceny boli naposledy na začiatku 90-tych rokov. V najbližších rokoch na Slovensku pravdepodobne prežijú iba vinohradníci, ktorí budú zároveň aj vinármi.

Slovenský trh s vínom sa dostal pod silný tlak lacných dovozových vín. Okrem stolových

vín najnižšej cenovej kategórie dovozové vína neočakávane úspešne konkurujú aj domácim kvalitným akostným vínam. Predaj domácich vín klesol približne o 15 %.

Pre vinársky rok 2005/2006 bolo na Pôdohospodársku platobnú agentúru podaných 52 žiadostí o podporu na reštrukturalizáciu vinohradov, z čoho bolo 19 žiadostí zamietnutých. K 16. 12. 2005 bolo schválených 30 projektov. Na Slovensku prevláda záujem vinohradníkov o vyklčovanie starých a výsadbu nových vinohradov, zmenu odrody a zmenu sponu. Celková suma finančných prostriedkov, ktoré boli v roku 2005 vyplatené na reštrukturalizáciu a konverziu vinohradov z prostriedkov EÚ dosiahla 8,6 mil. Sk (v prepočte 220 tis. €). Išlo o žiadosti, ktoré boli podané v roku 2004.

Priemerné ceny jednotlivých vín v roku 2005 v porovnaní s rokom 2004 prevažne klesli, u niektorých vín rádože až o desiatky percent. Výnimkou bola iba Frankovka modrá, ktorej cena pri fľašovom balení posilnila o 1,1 percenta a pri sudovom predaji cena vyskočila o 25,3 %, čo sa premietlo aj do ceny akostného červeného sudového vína spolu.

ATIS

Plochy vinohradov, produkcia a priemerná úroda hrozna v SR

Rok	Vinohrady			Zberová plocha	Produkcia	Priemerná úroda
	spolu	nerodiace	rodiace			
	ha	ha	ha	ha	t	t/ha
2002	17 356	4 135	13 221	13 007	45 136	3,47
2003	17 551	4 479	13 072	12 642	65 955	5,22
2004	15 586	3 583	12 248	12 003	56 537	4,71
2005*	16 700	3 300	13 400	13 000	54 000	4,15

Zdroj: ŠÚ SR, * – odhad

Bilancia zdrojov a spotreby vína v SR

tis. hl

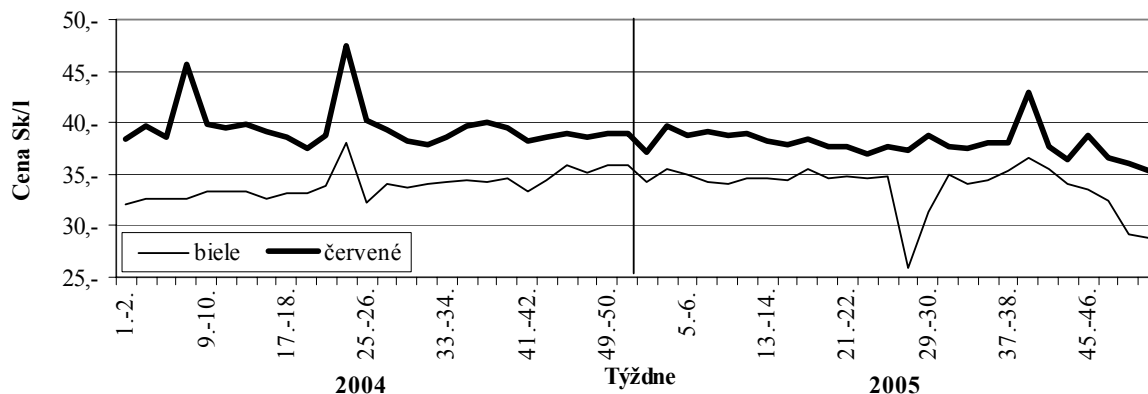
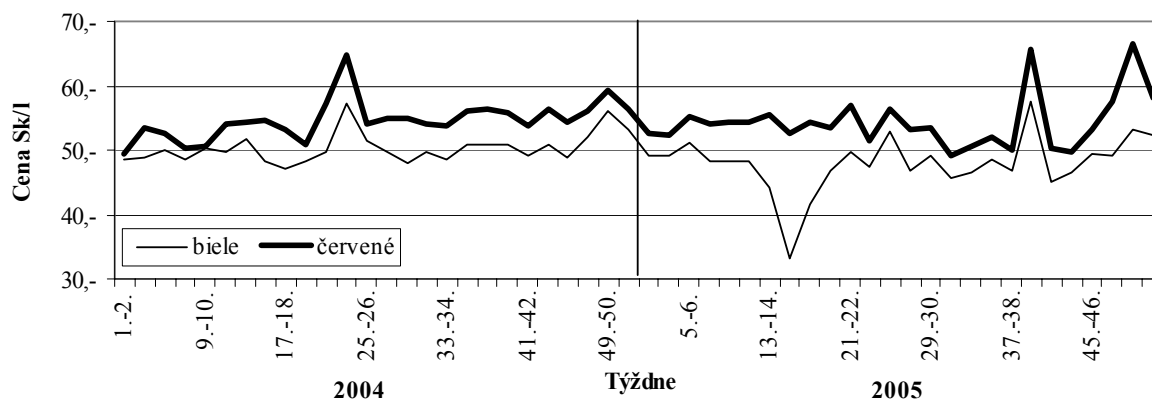
Ukazovateľ	Hospodársky rok		
	2002-2003	2003-04	2004-05
Zásoby k 1. 8.	526	344	**568
Dovoz vína, muštov a šťavy	196	128	226
Produkcia vína z domácej suroviny	340	515	409
Celkové zdroje	1 062	987	1 203
Domáca spotreba vína	629	583	*554
Vývoz vína a muštov	89	72	99
Spracovanie a straty	-	-	57
Celkové použitie	718	655	710
Zásoby k 31. 7.	344	332	**493

Zdroj: VÚEPP, ŠÚ SR, Radela s.r.o., ÚKSÚP, Pozn.: * predbežný údaj, ** zásoby z údajov ÚKSÚP

Odbytové ceny vína v SR
Sk/l bez DPH, spotrebnej dane a dopravy

Druh vína	Odbytové ceny vína		Vývoj 2005/2004	Predané množstvo (hl)*	
	2005	2004	(%)	2005	2004
Stolové biele – fľašové	33,65	33,87	-0,7	43 705	49 368
– Tetrapack	21,62	22,94	-5,8	19 393	15 441
– sudové	23,62	26,78	-11,8	10 493	7 889
Stolové červené – fľašové	37,85	39,41	-4,0	43 548	39 642
– Tetrapack	22,80	25,46	-10,5	11 058	8 256
– sudové	28,12	35,63	-21,1	5 892	5 510
Akostné biele spolu fľašové	46,67	50,30	-7,2	38 170	31 076
z toho Veltlínske zelené	38,86	46,89	-17,1	11 142	6 910
Rizling vlašský	43,27	43,29	-	10 342	7 113
Akostné biele spolu sudové	24,68	27,22	-9,3	9 179	9 146
z toho Veltlínske zelené	24,54	30,55	-19,7	2 459	925
Rizling vlašský	30,70	32,73	-6,2	1 553	1 347
Akostné červené spolu fľašové	54,24	54,68	-0,8	22 479	18 415
z toho Frankovka modrá	50,03	49,48	1,1	11 208	11 222
Svätovavrinské	51,81	55,06	-5,9	8 578	5 372
Akostné červené spolu sudové	30,90	29,40	5,1	1 799	4 183
z toho Frankovka modrá	35,16	28,07	25,3	630	3 272
Svätovavrinské	20,14	29,63	-32,0	210	439
Víno s prívlastkom	193,42	201,29	-3,9	1 195	665
Šumivé víno	75,48	82,05	-8,0	2 048	2 290

Zdroj: PPA – ATIS, pozn.: * množstvo predaného vína z hlásení od respondentov PPA–ATIS

Odbytové ceny stolového vína fľašového v SR

Odbytové ceny akostného vína fľašového v SR

Grafy: PPA – ATIS

Zahraničný obchod SR s vínom

Dovoz vína

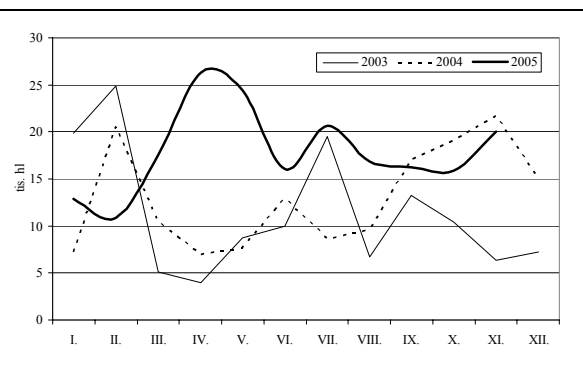
V mesiacoch január až november 2005 sa do SR doviezlo 200,2 tis. hl vína v hodnote 660,3 mil. Sk, z toho 189,7 tis. hl v hodnote

600,4 mil. Sk pochádzalo z členských štátov EÚ. V rovnakom období roka 2004 sa doviezlo 146,5 tis. hl vína v hodnote 445,7 mil. Sk. ŠÚ SR

Hlavné dodávateľské štáty

Štát	Množstvo (hl)	Hodnota (tis. Sk)	Jednot. cena (Sk/l)
Taliansko	86 675	198 262	22,87
Španielsko	35 927	74 492	20,73
Maďarsko	35 266	81 172	23,02
Česká republika	23 504	118 687	50,50

Dovoz vína do SR v rokoch 2003 – 2005

Zdroj: ŠÚ SR, graf: PPA – ATIS

Vývoz vína

Od 1. 1. do 30. 11. 2005 sa zo SR vyviezlo 89,5 tis. hl vína v hodnote 210,6 mil. Sk. V roku 2004 sa za rovnaké obdobie vyviezlo 65 tis. hl vína v hodnote 254,9 mil. Sk.

V zahraničnom obchode s vínom sa za mesiace január až november 2005 dosiahlo záporné saldo vo výške 405,4 mil. Sk. ŠÚ SR

Očakávaný vývoj v roku 2006

Domáci trh bude naďalej nepriaznivo ovplyvnený dovozmi lacných vín z členských krajín EÚ, ako aj z tretích krajín, ktoré sa predávajú prevažne v obchodných reťazcoch. Tlak na domácich výrobcov vína bude veľký, očakáva sa ďalší pokles výmery rodiacich vinohradov a odbytových cien vína. V roku 2006 by mala Európska komisia prerokovať radikálny návrh reformy trhu s vínom v EÚ, pretože v niektorých členských štátoch sa nahromadili obrovské nepredajné zásoby vína.

Vydavateľ:	Pôdohospodárska platobná agentúra – ATIS, Dobrovičova 12, 815 26 Bratislava 1		
Redakcia:	Ing. Ladislav Hána	tel. 02/58 24 32 63, e-mail: LHana@apa.sk	
ISBN 80–969455–9–9			
© PPA – ATIS			
Všetky trhové informácie sú spracované s najväčšou starostlivosťou. Rozmnožovanie a využívanie informácií je možné len po písomnej dohode s PPA – ATIS s uvedením zdroja.			
Informácie obsiahnuté v tomto materiáli sa zakladajú na informačných zdrojoch, o ktorých sme presvedčení, že sú hodnoverné. PPA – ATIS nezodpovedá za správnosť a úplnosť uvádzaných informácií, ako aj nezodpovedá za žiadne škody vzniknuté na základe využívania informácií obsiahnutých v tomto materiáli.			
Autori jednotlivých častí:			
Obilniny:	Ing. A. Omelková	tel.: 02/58 24 32 64, e-mail: AOmelkova@apa.sk	
Hovädzí dobytok:	Ing. V. Gvozdiak	tel.: 02/58 24 32 62, e-mail: VGvozdiak@apa.sk	
Ošípané, ovce:	Ing. J. Hybská	tel.: 02/58 24 32 62, e-mail: JHybska@apa.sk	
Mlieko a mliečne výrobky:	Ing. K. Prachárová	tel.: 02/58 24 33 52, e-mail: KPracharova@apa.sk	
	Ing. Tesfu Weldesenbet, PhD.	tel.: 02/58 24 33 52, e-mail: Tesfu@apa.sk	
Hydina a vajcia:	RNDr. M. Vašková, CSc.	tel.: 02/58 24 33 51, e-mail: MVaskova@apa.sk	
	Ing. K. Kočanová	tel.: 02/58 24 33 51, e-mail: KKocanova@apa.sk	
Ovocie:	Ing. V. Konečná	tel.: 02/58 24 33 50, e-mail: VKonecna@apa.sk	
Zelenina:	Ing. D. Kučová	tel.: 02/58 24 33 50, e-mail: DKucova@apa.sk	
Zemiaky:	Ing. J. Horal	tel.: 02/58 24 32 64, e-mail: JHoral@apa.sk	
Víno:	Ing. D. Bara	tel.: 02/58 24 32 69, e-mail: DBara@apa.sk	